

ఆంధ్రప్రదేశ్

304671

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2. } చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ డిసంబరునెల 30 వ తేది గురువారము } NO 231
సంవత్సరము. ౨. } రాక్షసనామ సంవత్సర మార్గ శిర బహుళ నవమి. } సంచిక ౨౩౧

గాంధర్వ ప్లాటు హార్నియములు

హిందూస్థానీ కరాటక కీర్తనలు తగినట్లుగా ప్రత్యేకము రచయిత చేయబడినవి.
1 నెం. ప్లాటు రూ. 30-0-0
2 నెం. గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0 2 నెం. గారంటీ 2 నెం. హార్నియములు తప్పి కరములు కానియెడల 10 రోజులలోపుగా రిటర్న్ చేయవచ్చును. మావద్ద 17-18 మొదలు ఆనెకయితర హార్నియములుగలవు. ఉపాధ్యాయులు లేకనే స్వయంగా హార్నియంవాయింప నేర్చుకొనుటకు తగిన గ్రంథమునం దిప్పుడు శ్రీమాత్ బల్లారి కృష్ణమాచార్యుల వారి వాటకపాటు సహకారపు విశేషముగా ఖర్చుచున్న విగాన ఆలస్యముచేసి మోసపోకుడు. నెల 2 రూపాయల మాత్రమే. రోజు, సింగరు, రాత్రి, నన్, హంబరు, బ్రయింపు చైతన్య కావలసినవారు మాకు వ్రాయుడు. మద్రాసు పోస్టు సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ, 15 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కాకినాడకోటిపల్లి మోటారుబండ్లు

14 గురు జనమయెక్క మోటారుబండి ప్రతిరోజున ఉదయము ౫ం 7-80 కు కాకినాడలో ప్రాంత మునిసిపల్ కచ్చేరికి నెదుటనున్న మోటారు ట్రాన్సిట్టు కంపెనీ ఆఫీసులో నుండి బయలుదేరి కోటిపల్లి ౫ం 9-40 కు చేరును. తిరిగి కోటిపల్లిలో ౫ం 10 కు బయలుదేరి ౫ం 12-80 కు కాకినాడ చేరును. మధ్యాహ్నము, ౫ం 1-80 కు కాకినాడలో బయలుదేరి ౫ం 2-50 కు బ్రాజ్ కరామ చేరి, తిరిగి ౫ం 3-20 కు అక్కడ బయలుదేరి ౫ం 5-0 కు కాకినాడ చేరును. నలుగురు యెక్క మామూలు మోటారుకార్లు ప్రత్యేకము వలయువారికి మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి. శ్రేష్టతప్పింపవారికి వంపబడును. రంగూను పేటకులక ఆనగా పలకలు రవునకట్టలు కమ్మలు వగయిరా పూర్వముకంటే ధరలు తగ్గించి విక్రయించుచున్నాము.
Telegraphic Address :—Motorcar Cocanada.
The English Motor transit Company.
Automobile Engineers
COCANADA.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయల్స్ వాచ్. గొలుసుతో సహా ధర రూ. 3-0-0 పోస్టేజీ 0-4-0 దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము దయలువిడచి మా కంపెనీ పేరు ఎట్టినికారాలో ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచుట కందమై తలచినచో, దప్పుత్రాఫ్ అనుగ్గాను దోహదముగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. పైమూలలోభాగమున గ్యారంటీచీటి అతికించబడియుండును. సీనుండి మా కై తయారుచేయబడినది. కాన నెవరి యొద్దను జిక్కదు. ఒకరొక్కరును తియుదురును తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచితిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిది యొకటియే యని యనుభవమున చెలియును. ఇదివలె కనేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతా పత్రముల నందియున్నవి. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున ననేకులు కొని సంతసింపినన, నేడుమాటలేదుకు? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మద్రాసు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ 1916 క్యాలండరు.

ముద్దులొలికెడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము, ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖించబడినవి. దిసంబరునెల 31 వ తేది లోపుగ నొకసారిగ వాటగు రూపముల విలువగల మామందుల గొనువారిలకు క్యాలండరు తిరిగిమొదలు బంపబడును.
పోస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.
ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.
అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.
చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.
తామర తైలము పండ్ల పొడి మోహినీ తైలము
డబ్బీ 1-కి 0-4-0. డబ్బీ 1-కి 0-2-0. సీసా 1-కి 0-12-0.
పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.
అమృతాంజనము డి పో,
109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 6 తంబు శెట్టిపిథి, మద్రాసు.
కాయధనువలన క్యాలండరులు కొద్దితరులు ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన యాభాగము గలుగదు.

కాటోల్ పాడరు

నల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మాన్చు గుక్రిముల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టికెట్ 1-కి అ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు
దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, పారదోలును.
240 కట్టలుగల పెట్టె 1-కి అ 12
మొదలవరకదార్జములకు చీమలును వడకటిండ్లయందు నల్లులను దోహమును, పుస్తకపేటికలను చివటలనుండి కాపాడును.
పోలువీంజెట్టు:—టి. హర అందుకో,
16/286 చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

మన శత్రువులు.

ఇండ్ల పొగచుట్టు, సిగరెట్టు, కల్లు, సారాయము, కాఫీ, టీ, నల్లమందు, మొదలగు అన్ని దురభ్యాసములను గూర్చి వ్రాయబడినది. బాహరకు బోధించుటకు పీఠగునట్లు 82 పాఠములుగా విభజింపబడినది. 0-5-0
గౌతమబుద్ధుడు నెల 0-4-0

ఆకాశ విమానములు.

వీనిని గుఱించి యిదివలె కెవరును తెలుగులో వ్రాసి యుండలేదు. ఈ గ్రంథముందు విమానముల నిర్మాణము, అవి అక్కడనున్న పరిచరించువిధము, వీనిలోని శ్రేణులు చక్కగా వివరింపబడినవి. విమానములపరిచరములు చాలకలవు. డిసెంబరు 0-0-0
చాలక రై రామిగూర్తిగారు.
టీచరు. ఎ. వి. శాస్త్రి, నందియాల.

వనోపధి సారసపరిలా.

(23)
ఇది వేదానునందులుట నెత్తురుగడ్డలను మరియు నకల చర్మరొగములను బాగుజేయును. కీళ్లపొట్టు, పాతవాయువుపొట్టు, శిరగపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రొగములను దీనివలన నయచును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినికలిగించును. నాడెంతయు వులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురు కుడినణచి వృద్ధిజేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా నెల రూ 1-4-0.
కుప్పుకుమందు:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుజేసి రొగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లిత్రాగు బ్రతు ముందు) నాగల్లితైలము వైపుతకు ముందు. ఈరెండుకసి నెలరోజులకు సరిపోవుముందు 5-0-0.
ప్రాప్తి:—వి. డి. సావంత్, గకర, వనసవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay

బల్లారి సరసవిహారి సభవారు చిత్రనళియ నాటకమును

1915 సం॥ డిసెంబరునెల 31 తేది శుక్రవారము
సాయంత్రము 4½ గంటలకు
విక్టోరియా వల్లభుహాలులో ప్రదర్శించెదరు.
టికెట్ల ధరలు మామూలు ప్రకారమే.

బి. మాధవరావు,
జనరల్ మేనేజరు.

రావుబహదర్ సి-హెచ్. గౌడు,
ప్రెసిడెంటు.

మంచి స్థిరాస్తివిక్రయము

అదాయ ప్రదము.

కరాలపాటి ఆర్వోరయ్య ధర్మముల పరిపాలకసంఘమువారు 9-1-1916-వ తేదీ ఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు యెన్నురువల్లిలోని అత్తిపేట సాల్వేజ్ కేరింగ్ 48-రి యకరముల విస్తీర్ణముగల ఉప్పు ఆశ్రమాలను (సాల్వేజ్) సదరు సంఘమువారి కచ్చేరియొద్ద ఏలూనేనెదరు. వారి కచ్చేరి చెన్నపురిలో వెంకటాచలమొదటిదిగా 31 నెంబరు గృహమునందున్నది. దస్తావేజులు పరిశీలించుకొను వారు ఉదయము 8 మొదలు 12 వరకును మధ్యాహ్నము 3 మొదలు 5-30 వరకును ప్రతిదినమును చూడవచ్చును. ఇంకను వివరములు తెలియ గోరువారు సదరు సంఘము కార్యదర్శికి ప్రైవిటునునకు వ్రాయవలెను.

నల సంవత్సరాది సంచిక

నల సంవత్సరాది సంచికయందు అంధ్రదేశమునందు భాషాభ్యుదయమునకు, విద్యావ్యాప్తమునకు, దేశాభ్యుదయమునకును పరిశ్రమ చేయుచున్న సంస్థాపనల వృత్తాంతమును ప్రచురింపవలయునను సంకల్పము ప్రచారకులకుగలదు గాన సీక్రింది విషయముల నాయాసంస్థాపనల కార్యదర్శులు సదయహృదయమునై వ్రాసి వెంటనే పంపుటకు ప్రార్థితులు:—

1. మండలసభల, మండలసభాసమావేశముల వృత్తాంతము.
2. తాలూకా సభల వృత్తాంతము.
3. గ్రంథమండలాల వృత్తాంతము.
4. పుస్తక భాండాగారముల వృత్తాంతము.
5. పతనమందిరముల వృత్తాంతము.
6. వ్యాయామప్రతిష్ఠాపనల వృత్తాంతము.
7. స్త్రీసమాజముల వృత్తాంతము.
8. పరపతిసంఘముల వ్యాపకము.
9. ఇతర సంస్థాపనల చరిత్రము.

దేశభాంధవులు సాదరభావముతో సీవిన్నవమునుగమనించుటకు ప్రార్థితులు.

వ్యవస్థాపకుడు.

ఆంధ్ర దేశపు క్రిస్టమను వేడుకలు

ఏలూరు క్రిడా విహారములు.

(నూ శుక్రవారమున యొద్ద నుండి)

ఏలూరు డిసెంబరు 28:—ఈ పురమున క్రిస్టమను కండుగ సందర్భమున వ్యాయామక్రీడలు మిక్కిలి విహారముగ జరుగుచున్నవి. క్రీడినములకుందట కామగతినిందిన నయిదు ఆహమ్మదుగారి కేరీట చెన్నరాజధానియంతట నేర్పాటు చేసిన 'ఫుట్ బాల్', 'బేడ్ మింటన్', 'మైల్ రేసు' వందెములు నిన్నటి దినమున ప్రారంభమైనవి. విజయనగరము విశాఖ కట్టణము, రాజమండ్రి, బందరు, మైదరాబాదు, చెన్నకట్టణము మొదలుగా గల ప్రదేశములనుండి ఆటగాండు వచ్చిరి. ఫుట్ బాల్ నందు జయము నొందిన వారికి రూ 800 విలువగల ప్లీటను, కరకములును, జయమునొందిన వారిలో నాభర దినమున నాడి యోడిపోయిన వారికి నుమారు రూ 150 విలువగల మెడిగిస్టేయ, బాడ్ మింటన్ నందు జయము నొందిన వారికి, రూ 200 విలువగల మెడిగిస్టేయ కరకములును మైదరాబాదు మొదటివానికి బంగారు పతకమును, రెండవవానికి మెడి కరకమును బహుమతులుగ నియ్యబడును.

నిన్నటిదినమున రాజమండ్రివారుగ విద్యాభిమాని సంఘమును నింబులు "ఏ" సంఘమును, మైసూరులో బాడ్ మింటన్, ఆదిరి. ఇందు "విద్యాభిమాని" వారు కొంచెము కష్టముమీద జయించిరి. కాని వయస్సునందు బాలలైనను "నింబులు" వారు మిక్కిలి బాగుగ నాడిరి చెప్పటకు నెంతయును సందియములేదు. అటుపిమ్మట గుండుగొలన 'ఏ' సంఘమును ఈ యూరి మైసూరువారును ఆడగా నుగ్గులువారు ఓడిపోయిరి.

నిన్నటిసాయంత్రము మైదరాబాదు నై బాహుకాలేజి వారును రాజమండ్రివారును ఫుట్ బాల్ ఆడిరి. రెండుతక్కుల వారును సరిసమాన యాటగాండ్రగుటచే నియమించినకాల నందు యెవరునుగూడ గోల్సు చేయలేకపోయిరి. అప్పుడు మధ్యరత్నము మరికొంతకాల నేర్పాటుచేసి యాడించగా నై బాహువారు రెండుగోలులుచేసి, రాజమండ్రివారి నోడించిరి. కచ్చయప్పకాలేజివారును మాయూరి "ఏ" సంఘము

వారునుగూడ నిన్న సాయంత్రము ఆడవలసియుండెను. కాని కచ్చయప్పవారు ఏకాగ్రముచేతనో రాలేదు. అందుచేత నిన్నటికి ఆట ఆపివేయబడినది.

తిరిగి నేటియందయమున మైసూరులో బాడ్ మింటన్ ఆడిరి. గుంటూరువారును భీమదోలువారును నాడినయాట యందు భీమదోలువా రోడిపోయిరి. అటుపిమ్మట గుండుగొలన 'ఏ' సంఘమువారును, ఈయూరి 'ఏ' సంఘమువారును, కాకినాడ కాలేజి సంఘమువారును, ఈయూరి 'ఏ' సంఘమువారునాడిరి. రెంటియందునుగూడ ఏలూరుసంఘమువారే మిక్కిలి నునాయాసముగ జయించిరి.

నేటిసాయంత్రము ఏలూరుసంఘమువారికిని, విజయనగరమువారికిని, బందరు విశాఖకట్టణములవార్లకును మైదరాబాదులో ఫుట్ బాల్ ఆట జరుగును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0.

తలనొప్పులమాన్పును, వాయువుబొట్ల పోగొట్టును సార్వభౌమనొప్పుల బారదోలును. పొట్లపోగొట్టును వనమూలికలచే హిందూదేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

నువాసన గలిగియుండును.

ప్రతిఇంటనుండదగిన చౌకయైన వైద్యసహాయము

రోమహరి

డబ్బీ 1-కి అ 0.8-0 వి. పి. 0-12-0

ఈ భస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి వట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంటు రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కదు. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

అమృతాంజనముడిపో, మదరాసు.

The Fascinating Perfume
OTTO DILBAHAR (REGD)

అందరి మనస్సును రమింపజేయు

ఆటో డిల్ బహారు

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి అపూర్వవాసనయును కలదు. ఆలోకశోభ సారాయి మొదలగువాటియొక్క సంబంధము భాత్తుగాలేదు. చేతిగుడ్డలోగాని చొక్కాయైనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సందనరసము మధ్యలోనుండు యెంత నుఖమునుకావనను అనుభవించ వచ్చునో అంతఅనుభవించురు. ఇతర వాసనలు యేవనియుండినా యీ ఆటో డిల్ బహారు యొక్కవాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసివంపుడు.

వెల ½ గ్రాము 1-కిరూ. 0-8-0

,, 1 గ్రాము 1-కి ,, 0-12-0 వి. పి. చార్జి రూ. 0-4-0 ప్రత్యేకము.

,, ½ అవున్సు 1-కి ,, 2-0-0

ట్రాట్ డిల్ బహారు నుగంధకాన్తు ఒకటికి వెల 0-1-0.

టిటినితీయునప్పుడు ట్రాట్ డిల్ బహారు సేరును తరిక్షించి తీయవలెను. ఈనుగంధ దృక్పథములు ప్రతి వ.నాడనందు గొప్ప గొప్ప సేరుగల దుకాణములలో దొరకును. అట్లు దొరకనియెడల సోల్ ఏజెంట్లు

సోల్ ఏజెంట్లు:—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 15కి జూమూమసీరు, బొంబాయి.

మద్రాసు ఏజెంట్:—మేనాథా పురుషోత్తమ్ మూర్తి, నెం 29, చై నాబజార్ రోడ్, భూలంకడిసమీపం, మద్రాసు.

ఫోర్టు టూరింగు మోటారు బండి

5 గురు కూర్చుండటకు వీలైనది.

పై కప్పు మడుసీసరు ముందుండు ఎలక్ట్రిక్ లైటులు, బిగులు, స్పిడ్ మీటరు, వనిముట్లు సహా వెల రు. 2600 లు.

ఈ బండిని ముఖ్యముగా కొనవలెను. ఏలన

నిన ఇది అందరికిని గూడ నుపయోగించును. ప్రతి

ద్రుమగు సామగ్రితో ప్రవీణులగు పనిచాండ్ర

కలన నిబంధన చేయింపబడినది.

ఈ బండ్లు చాలతేలిక చాలమన్నిక గలవి

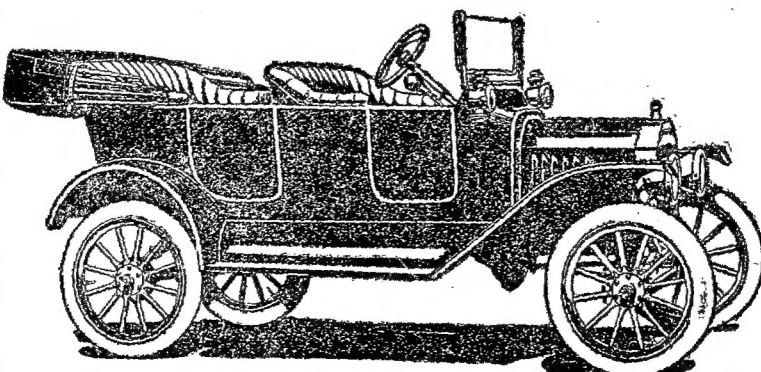
గాన ఏనికి మరాఠుత్తుభిర్ను చాలతేలిక.

ఉత్కృష్ట అగ్ని పరీక్షచేసి ఈబండ్లకుపయో

గించిరి అత్యుత్కృష్ట బలమైనదిగాని చాల తేలి

కైనదిగాన విలక్షణమౌచును.

ప్రపంచమందు వాడబడుచున్న మోటారు

మావిలాసము:— ఓక్సు అండు కంపెనీ, మదరాసు.

బండ్లలో ఫోర్టుబండ్లు ఒకపాటుకన్న హెచ్చుగా నున్నవి.

ఈబండ్లకు మీరు పెట్టుబడి పెట్టినసొమ్ము తయ్య సద్దినియోగమే.

ఈబండ్లమీద ప్రపంచమందు దన్ని కేకముల

లోను ప్రయాణము చేయవచ్చును.

కాన దీనిని ఇత్తుడే కొనడు.

ఈ నె 20 యన తేదీ నాటికి 80 బండ్లు ప్రిన్

రులలో వచ్చును.

పిమ్మట ఆకాభంగము కలుగకుండు ముందు

గనే మాకు వ్రాయుడు.

29 వ భారతీయ సంఘసంస్కరణనభ

బొంబాయిలో నవంబరు 29 వ తేదీ

అధ్యక్షుని యువనామము

(మా స్వకీయ విశేషమునొద్దనుండి)

బొంబాయి నెంబరు 30:— ఇది 29 వ అఖిల భారతీయ సంఘసంస్కరణసభ ప్రారంభము. డి. కే. కర్వే బి. ఏ. గారి యాజమాన్యముక్రింద సమావేశమైనది. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు ౨౦. డి. వారాహుని చంద్రవార్మగారి స్వాగతార్పణము జరిగిన తరువాత, అధ్యక్షులు సభ్యుల కరతాళధ్వనము మిక్కిలి వాల్చుచుండ, అగ్రావన ములంకరించి, చదివిన యావనామముండి యాక్రింద భాగములను చూపించుచున్నాము.

అధ్యక్షుని ప్రసంగము

సంఘ సంస్కరణము ఎప్పటి కప్పుడే జరిగినది. తిరుగు సరములు ఏకాగ్రముగా దగిలు ఆ కాలమునకే మారుచుండును. దేశోద్ధారక ధురంధరులెంతమంది పనిచేసినను, సంస్కరణ కార్య మెప్పటికిని బూరికాదు. సమస్యలన్నియు నెప్పటియట్లే క్లిష్టములై యున్నావచ్చును కన్పట్టును. కాలము జరిగిన కొలదియన్న యిట్లుచుటకు తోడు క్రొత్త యిట్లుచుట సంప్రాప్త మగుచుండును. మన భారత వర్తమయొక్క ప్రత్యేక పరిస్థితులను బట్టి, మన దేశము నిపుడు కలవరించుచున్న రాజకీయ దిల నన్నిటి విషయములకు మన సంఘ సంస్కరణ విషయములు అధిక భావన శ్యముగాను, కష్టతరముగాను దోపుచున్నవి. అనేక జాతులు అనేక సంఘములు కలసి భారత జనము లగుచున్నార. వీరిలో నొక్కొక్క జాతికి కావలయు సంస్కరణావసరములు ఒక్కొక్క రీతిని నిర్వహించవలయును. ఈ వ్యక్తి మార్గముల నన్నిటిని కలపి యన్నిటికిని చెందగల యొక మార్గమును నిట్టి యొకసభా ముఖమునుండి నిర్వచింపవలయుననిన కొంత యసంభవముగా గన్పట్టినప్పుడు, కాని ప్రకృతి నిశ్చయములను బాగుగ పరిశీలించినచో సంస్కరణోద్యమము అంతటి వివిధ భేదములకు నాకరణములుల్లు తోచవు. మూల విషయములందు ప్రతిసంఘ సంస్కరణోద్యమమును—సంఘ సంస్కరణమే యన నక్కరలేదు; ఎట్టిసంస్కరణోద్యమమైనను— ఈ జాతి ఆజాతి యను భేదములేక కొన్ని సమాన ధర్మనాత్మకముల ననుకరించి నడచుచున్నది. దేశకాల పాత్రములనుబట్టి ఆయాద్యమములు అప్పటినుట్లుకు అనుకూలములగు మార్గముల జొచ్చుచుండునోకాని యద్యము మూలాధారములు అన్నిటికిని సమానమే. సంస్కరణోద్యమ కారణ మెప్పుడును అసంతుష్టియైయుండును. వర్తమాన సందర్భములయొక్క అననుకూలతయు కొలదినుండికో చాలచుండికో బాగుగ నాటవలయును. అసంతుష్టియొద్ద చచ్చు ప్రతిచర్యయు ఆరంభమగును. ప్రస్తుతపు కష్టములను తొలగించుటకు మార్గములు చూపట్లును. వాదప్రతివాదములందు విషయముయొక్క నిర్ణయేణము. కొంచెముగా కొంచెముగా మనము సంస్కరణ మార్గములై పురులము, ఒకరికొకరుగా సంస్కర్తలు బయలుదేరుదును. పూర్వార్థవార పరాయణులు కొందఱు, వెనుకదూగువైచును, ముందుదేవువారి తొట్టుపాటులనుజూచి మాసింపుచుండును. మనపూర్వగ్రంథములందు నిర్దిష్టమిడియున్న ఆచారములను, ధర్మములను, కార్యపద్ధతులను జరిపినచో, హిందూసంఘాచార జీవనములు ఎట్టెట్టి పరివర్తనములొందినచో, యెప్పుటికే పుట్టిక ప్రాచీనాభివృద్ధిలను సమన్వయించుకొనుచు మనపూర్వము సంఘజీవనమునందను నెట్లునడిపించుకొనో వ్యక్తముకాగలదు భారీమార్గములన్నియుకూడ వైకదవారింపబడిన సంస్కరణాంతురములనె నూచించుచున్నవి. కావున భారతజాతులన్నియు ఏకసమావేశమునందు సభకూడుటయు, నచట సంఘసంస్కరణోద్యమవ్యాపనమునకు సవరమగుములనూత్రములను, కార్యపద్ధతులను చర్చించుటయు, ఒకరియొకరుభజనమును మఱి యొకరిజ్ఞానమునకుతోడుజేసి, యావత్ భారతసంఘసంస్కరణ కార్యము ఎట్లునెరవేరగలదో యా మార్గమును నిరూపించుకొనుటయును నెంతయు సహజమగుటయో కాక యన సరముగా కూడ నగును. దేశమునందు అనేకపలుములందు అచటి పరిస్థితులకు దగిలు కొన్ని ప్రత్యేకోద్యమములు అందవచ్చును. వివిధ భాగములందు ప్రబలుచుండు నుద్యమములన్నియు నొక్కచో కేంద్రమునటయే కొంత యుపయోగ కారణము నకల దేశమునకును నవసరములగు ముఖ్యార్థములను నేర వానిని సమర్పించుటకు దగు

నుకూలుములను నేక ముఖముగా నిర్ణయించుటకు వీలగును ఇంతియేగాక ప్రత్యేకోద్యమములకూడ సాచ్య ప్రతిసాచ్యములమీద లోపాలోపములను గ్రహించి స్వకార్య సంస్కరణమునకూడ జేసి కొనుటకు వీలుకలుగును. ఇంతకు మునుపటి భావము ఎచట కాచినకూడ నేవోకొన్ని మూలముల దోపించుచున్నది. హిందువులైనను మహమ్మదీయులైనను, పారసీకులయినను, మఱి యెవరైనను, కూడ సంఘజీవనముందు అందఱికిని కూడ నొక్కమాదిరి కష్టములే యొక్కమాదిరి వెనుకబాటులే యొక్కమాదిరి ఛాందసములే నాడకట్లును ఎవరి కష్టపరిష్కారములకు వారికి వారే మార్గాని యాలోచించుకొనుట కంటే ఏక సభాముఖముగా అన్ని జాతుల సమత్వమున నాలోచించినచో, వారికి నడవరకు దోడ్పడిమార్గ మూర్త్యములు తెల్లమగును. కావున జాతిభావనాశ్యకారణము ఏకసమావేశావసరమును త్రొసి పుచ్చలేక పోవుట యేగాక స్వతస్సిద్ధముగ తదవసరమున దృఢీకరించుచున్నది. నైజముచేత మానవుడు సాంప్రదాయములబద్ధుడు. ప్రస్తుతపు వాదకలన్నియు నిదివర కెంతకాలమునుండియో ఆచరింపబడుచున్నవి. వానిమించి చెడ్డలు అందఱికిని వానిగ తెలియును. ఎరిగి యెరిగి యిట్టిమామూలు ఆచారములను వదలి మంచియొకదేయొ తెలియని మాతనమార్గములనినచో, మానవమృదుము జంతుల సహజము. అందుచేత, ఏమార్పులకును నొప్పుకొననివారు అధికసంఖ్యాకులుగ నుండురు. ఇట్టిసంస్కరణవిముఖత్వమే సంఘస్థితికి మూలాధారమనుటనిశ్చయము ఈ వ్యాపకము ఒక్కమానవకోటిలోనే కాదు, ఇతరప్రాణికోటి యందంతటనుకూడ కన్పడుచున్నది. అయినను మార్పులేచి వోటు ఎచటను లేదు. సృష్టియందు మార్పుజెందని ప్రాణియెలేరు మార్పు ప్రాణికి జీవకళ యగుచున్నది. సంస్కరణమనగా మార్పు కావలయునని మనసార సభిలపించి, వాడుకవలననుకూలకమమునను ప్రస్తుతపట్టి పాడయిన ప్రాతదానిని త్యజించి, నూతనమొదియు ఉజ్జీవమొదియునగు క్రొత్తదానిని స్వీకరించుటయే సంస్కరణము. నిజముచేత, మనము మార్పుజెందకుండజాలము. మన మెంతటి వలదనుకొనినను, నిన్నటివాళ్లము ఈవేళకాజాలము. మార్పుమనకునంత స్వతస్సిద్ధమయినపుడును మనము కలదనుకొనినను మార్పుతప్పనియప్పుడు తప్పనిసరియైన యామార్పును తెలిపిలేముగాను మాతృబుద్ధితోను నగుపుటకు కేలప్రయత్నింపరాదు? అనునట్టిదియే సంస్కరణయొక్క ప్రశ్న. ఇదిరెప్పాటికోటికి స్వీయపరవర్తనమునం దిట్టి ప్రసక్తి లేదు. మామూలుమాత్రమే యిదితజ్ఞానముకలదు. పంపములను స్వీయోపకారానుగుణముగ మార్పుకొనుటకును, సంహరించుటకును, కలిగించుటకునుకూడ మానవుడే సమర్థుడు. సంఘలోపములను పరిశీలి, సమర్థతాబుద్ధితో వానిని తొలగించుటయే సంస్కరణ మెట్లుకొనకర్తవ్యము. కాని యెచట జూచినను సంస్కర్తలకు ప్రతిపక్షము సిద్ధమగుచునేయున్నది. ప్రత్యక్షముగా నెవరొకరువారు కొందఱు, రెవరొకరుగా స్వీయవాక్యములకు బల్కి సంస్కరణోద్యమమును దుర్వ్యవహరించుచు మిరిపిందలు కొందఱు మనసు విగించు మామూలు లాగువారు కొందఱు, ఉపేక్షాతుహినమున వెదజల్లి యుత్సాహవేడిమిని జల్లార్చజూచువారు కొందఱు, తటస్థ సానుభూతులగువారు కొందఱు, ప్రత్యేక సహకారులు కొందఱు, నిరాశాచరకులయి కేలవిపక్షవాదాంతులయినవారు కొందఱు, ఇట్లు అనేకము అనేకవిధ భావములను జూపుచుండును. పారసీకులయినను, హిందువైనను, మహమ్మదీయుడైనను, ఎవరైనను సరియే, సంస్కరణయొక్క ప్రతిపక్షితి ఈయనుభవములేవైనను. నామట్లుకు నాకు అన్ని భావములకూడ అదరణీయములే. ప్రతిపక్షభావముకూడనాకు అదరణీయమే. మనలనిపుడు విడిచిపెట్టిపోవువారు తిరిగి యెప్పటికో యొకప్పుడు మన మార్గములకు రావలసినవారే కావున వివిధ యుచుండును అమితపు పట్టుదలకు విహించి నిష్ఠాంతము చేయను. ఏభావమైనను అది అత్యుత్పత్తితో కూడి మన్ననతో అదరణీయమేకాని గర్హణీయము కాజాలదు. అగ్రహమును, తృప్తియును, ప్రతిపక్షమును అత్యుత్పత్తియొద్ద గల్గినచో, అత్యుత్పత్తి జీవసాధనము కావున, నవియును తుదకు జీవసాధనములే యయ్యి, ప్రణ

యకారణము లగును, కావున నేను అన్ని విధముల సంస్కర్తలను సమానముగానే సత్కరింతును. పూర్వ సాంప్రదాయములను ననుమరియేయు శిష్టాగ్రాహిని పట్టుబట్టు మూర్ఖాచార పరాయణులు మొదలు నుండు వెనుక లారయక పురోగమన లాల్చులగు తీవ్రసంస్కర్తలవరకు నందఱునుకూడ నాకు అదరణీయులే. ఎవరి బుద్ధి మాతృత్వకు దగిలు వారు సంఘ జీవనమునకు నుపకారులు కాగలరు. ఎవరే వద్దనిన నలంబించినను, అయ్యది సహకార కారణము కావలయుననినచో, వారి కార్యకరణము సంపూర్ణమైన యాత్మికుత్పత్తితో జరుగవలయును. అత్యుత్పత్తిమాత్రము చెదరనియెడల దానిని దృఢపరచుకొని పని జేసినచో, ఎవరేమార్గమున నలంబించినను సరియే.

ఎంతజెప్పినను తొలగని దుర్మామాయొకటికలదు. గాని గుఱించి కొంచెమిచ్చెప్పవలయును. సంఘాచారములను, సంఘ సంస్థలను సంస్కరింపుడని మనసోదరిసోదరులకునుద్వేధించునపుడు, మనలను వారు మఱిదేవులుమనియు భక్తి విరహితులమనియు నూషించుచున్నారు. ఈ దుష్టాశయ మేమిటి మాత్రమును అర్థము కాదుని ఘంటాపథముగా జెప్పవచ్చును. కింజిద్దులగు నూతన మానవకోటికిని భూత మాతృములను మార్గదర్శకులుగాను మనపూర్వ గ్రంథ తత్వములను : రసింపనంతటి స్వయంబుకాము. సంఘసంస్కర్తయొక్క గొడ్డలివేటు ఎప్పుడును మరకమునై బడలేదు. జీవనృతులును, నిరుపయోగములును అయిన దుర్మాచారములను నిజ జీవనమునకు నెట్టి ముప్పును వాటిలకుండ కాదుటయే యుజ్జీవాభిలాషియును సంస్కర్తయొక్క చాఖ్లోద్దేశ్యము. అంతియేకాని, సంఘసంస్కరణ మనగా మత విధ్వంసము కాదని యందఱును నెరుంగవలయును.

ఇకను ప్రస్తుతావసరములను గమనింతము. భారత సంఘమునకు నిపుడు విద్య అత్యంతావశ్యకమై యున్నది. విద్యావిషయము కేల రాజకీయమనియు, సంఘోద్యమము నందుకూడ విద్యావ్యాపనమే ముఖ్యదర్శనము యనియు గొందఱుచచ్చును. విద్యావిషయము కొంతవరకు రాజకీయమైన కాదయ్యను. కాని సాంఘికపరత్వదృష్టితో దానిని పరిశీలించితిమేని, హిందూ సంఘ జీవనాశయము తెగకొరకునున్న వేరుపురువులలోని తెల్లవిద్యా విహితత్వమే అత్యంత కఠోరమైనదిగా గన్పట్టుచున్నది. ప్రతిపికాచమనకును అంధకారమే పుట్టిగల్గు అజ్ఞానాంధకారమునకు మించిన యంధకారము కలొకటిలేదు. ఇట్టి మహదంధకారమున ప్రమృదుమండిన హిందూసంఘమునందు వైకమ్యములును వైరద్వ్యములును చూపట్లుట వోద్యమకాదు. మనదేశములో నూటికి 90 మందికి వరువులేదు. జ్ఞానవిప్రకాశములు వారి మంతరాత్మలపై ప్రసరింపలేదు. సంఘపుకట్టడిని సంస్కరింపవలయుననినచో, సంఘమునలోని ప్రతిపురుషునను, స్త్రీయును, పిల్లయును చదువున వ్రాయున నేర్పునని యుండవలయును. కావున సర్వక్రి ఆరంభవిద్య వ్యాపింపవలయును. కిరీకేషులు గోకలేగారివిషయమున విశేషక్రిమ తీసుకొని పనిచేసినారు మనదేశభక్తులు ఆయన ప్రయత్నములకు కొనసాగింతురుగాక! కాని గవర్నమెంటువారి విషయమును కార్యరూపమున పరిష్కరించి నంత దనుక మనము నేచియుంచ జాలము మనకు మనము కేలగొంది, స్వప్రయత్నములవలన గవర్నమెంటువారి ప్రయత్నములకు తోడ్పడవలయును.

స్త్రీవిద్య

మనదేశమునందు స్త్రీవిద్య యాపేక్షనందు పడిపోయినది. 1854 సం॥లో గవర్నమెంటువారు ఈయవసరమును గమనించియున్నారు. అప్పటి గవర్నరుజనరలు బంగారముల్లా స్త్రీవిద్యావ్యాపకార్థ మొర్పిన సాహాయ్యమును ఉత్తర గవర్నమెంటువారు మంజూరుచేసినారు. పిమ్మట 1882 సం॥లో నేగండి పనిచేసిన విద్యావిషయ విచారణసంఘము వారుకూడ స్త్రీవిద్యావసరముల గుఱించి నొక్క పత్రికావారు. పిమ్మట మఱి పది సంవత్సరములందు తరువాత 1894 సం॥ నాటి గర్నమెంటు లాంఛను మును, 1892 సం॥ నాటి విచారణసంఘ తీర్మానములకు సుదూరించుచు ఘనోగ్రగణములో పనిచేయుచున్న బాలికల హైస్కూలులకు ధన సాహాయ్యము నొనర్చుడని కొరకు మహానీయ ప్రయత్నములు కొందరు అప్పటి ఇండియా సెక్రటరీగారకు కింబట్టి పుట్టివు గారి కొక విజ్ఞాపనమును బంపినారు. తుదకు మొన్న మొన్న నుకూడ ఇంగ్లాండునందలి అంగ్లపాితము కొందరు స్త్రీవిద్యా విషయమై ఇండియా కార్యదర్శికి విజ్ఞాపనమునిచ్చిరి. ఈవిజ్ఞాపనమునకు ప్రస్తుతపు ఇండియా కార్యదర్శి యుచ్చిన, ఎంతమాత్రమును సంతుష్టికరముగాలేదు. 1894 సం॥ మామూలునందు కన్పట్టునట్టి యాదార్శమిచ్చుట వ్యక్తమగును అయినను తద్విజ్ఞాపనము మనగవర్నమెంటువారి పర్యాలోచన

నర్ నారాయణ చందావార్కరు,
భిన్న మతముల వారికి విందు చేసినవారికి నామకుడు.

శ్రీమతి ఆనంబెనెంటు,
హోమురూలు సమితి సంస్థాపకురాలు.

దేశీయ మహాజనసభ.

తృతీయ దినచర్య.

ఈనెల 29 వ తేదీన ౪౫౫ 11 గంటల వరకు జరిగిన సమావేశమైనది. బొంబాయి నగరములోని పార్టీ, హిందూ మహమ్మదీయ సంఘములచేరిన పన్నెడవ బాలి కల కందేహారగీతమును పాడుటతో కార్యక్రమ ముషకమిం పుడినది. కాలము తక్కువగా నున్నదిగాన నపహ్యాసముగాని యోచించుట దని వారు కన్య సిం ప వ లె స ను మహాపాలమును మాకు కొనకలసి యుండును. ప్రతి నిధులం దను మనస్సనింపకలెనని ప్రయత్నించినచో కార్యక్రమము ముగించుటగాన సభ్యులందరము కలిగింపకుండుటకు నేను వారిని కోరెదనని మొదట సభ్యులు ముగించెను.

ప్రతిభాకావన తీర్మానము.

“ఈతీర్మానమును బొంబాయి ప్రాంతమున ప్రతిభాకావనమును వి. సి. హార్నియను దొరగా రుపపాదించెను. “ఈకావనమునకే పెంతయత్రమును అయిదు నెలలపాటు మొదలై దాని నడచివేయవలెనని తీర్మాన ముపపాదించబడినది.

ఈ కావనమునకు చెరువు నానాటి కధికారులయొద్దనున్న భుక్తి కార్యనిర్వాహకుల కొంపగలగించి అధికారమును వారధిదారులముగ వియోగించుచున్నారు. మనమిది యక్రమ మని దొరతనమునకు గ్రహింపగలగునట్లు ఆందోళనము నిరంతరమున చేయవలెనని చిహ్నులుగానో ఆలస్యముగానో ప్రతిభా స్వాతంత్ర్యము పూర్తిగా తొలగిపోవు గతికలగలదు. వాగ రకతలల ఏదేశమునందునుగూడ నింతటికఠినకావన ముండదు. ప్రత్యేకస్థితి కలిగినపుడు తన్ని వారణాశ్రమి కావన ము మొదలగుచున్నది. అట్టికావనము ప్రత్యేకస్థితి తొలగినవిషయము గూడ తీసివేయ వుండుట కోచనము. అట్టి ప్రత్యేకస్థితి తొలగలేదని ప్రభుత్వద్వారా తప్పుడు నడుపు సాహసించినది నే నున్నదనుచుచు చెప్పగలను. ఈకావనము ఉద్దేశింపబడిన రీతి నుండలేదనియు చేయబడునట్లు రీతిని కార్యము లీకావనాధారమున చేయబడుటలేదని యునుచును దొరతనము వారికి చూపింపదగును. ప్రకటితముగ విషయమునకుడ నీకావనమునకు నానాటిండుట కధికారములేదని ప్రధానస్వామి యూర్తిగారు నుడిచిరి. అయిదుజనములచేరితి నింకముందీకావన ములు జరుపబడదని ప్రభుత్వము వారి కత్తు మున మనయభ్యుత్సాహము సింహా గురు స్పష్టముగ నుడిచి యుండిరి. కామ్రేడు క ప్రతిభా విషయమున కల కై నానాటి వారి తీర్పులయన దొరతనము వారొసంగిన వాగ్దానమును మరచిరి నేనునుడువుచున్నాను. వారొసంగిన వాగ్దానము ప్రకారము ఈకావనమును తొలగించుటకు హార్నియ క్రిస్తువుగారి దొరతనమునకు బాధ్యులై యున్నారని నుడువు చున్నాను. కావనము తప్పులతో రుపవాగ్దానమును చెల్లించి ఈ కావనమును తొలగించుటగాక, ఆస్తియాలలో నొకజగ్గును రాజనీతిజ్ఞులచేసిన కావనతీర్మానము గాంచిరి ఇదికి దాని వాధారము లేనదని కీర్తితములగు సర్ హెన్రీ డెన్సింగర్ కావనము చిత్తును మొదలుకొనిరి.” అని హార్నియనుగారు నడిచిరి.

“ఈకావనము చర్చి కావనపాదకుల విజయవాగ్దానము నందు కృత్రిమభావమును కలిగించినది. దేశమునకు విద్యుది లాభకరమును విషయమున నతని బాధ్యతను తొలగించినది. ఇప్పుడు చర్చి కావనమునోద్వేగుల సంఖ్య చాల మెక్కువగా నున్నది. కావనమునకు ముగ లేదు కావన నీ కావన మింకను అయిదు నెలలపాటునందు అర్థకాలమునకు వాదము. అత్యంతము పాదమునకు గల బాలి ఏర్పడుట కీ కావన మభ్యంతరము కలిగించుచున్నది. ఈ కావనము లేకున్న పరిపాలనము సాగదని తెలుసుట ప్రభుత్వ గౌరవమునకే లోపము కలిగించును గాన నీకావనమును తొలగించవలెనని నుడువుచు వి. సి. నేనుగారు (బొంబాయి) ఈతీర్మానము నడచించిరి.

కావనము కడపటియును శిశువునట్టి. అనంతముగా నున్న ఆ పసిబిడ్డ సలక్షణముగ గనుబునట్లు దానికి వేయము వేయడని దొరతనమునకు మన అభ్యుత్సాహము సర్. ఎన్. సి. సింహా గారిని కోరిరి. సింహాగారు నుడువించి చక్కని చుక్కలుగా మార్చుటచిరి. కాని ఆ పసిబిడ్డను మొక ఘనకార్యముని సింహా గారు గర్వపడి యుండిరి నేను నున్న జాలనని కె. ఎన్. అయ్యా అయ్యులగారు (చెన్నైపురి) నుడిచి ఆతీర్మానమునకు నడిచిరి. తీర్మాన ముగింపబడినది.

ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము.

“హిందూదేశమునకు ఆర్థికవిషయమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మొసగు బడవలెనను” తీర్మానమును సర్ ఇబ్రహీం రహీం తులాగా రుపపాదించి. “దేశముయొక్క ఆర్థికవిషయముల చక్కచెట్టుటకు సభికారము పూర్తిగా ప్రజల స్వాధీనమున నుండుటయే వ్యవహరిపాలన ప్రధానఫలితము. ఇట్టి స్వాతంత్ర్యమును ఆంగ్ల దేశముగారు అన్ని అధిపత్యములకును ఇచ్చియు భరతఖండమునకు మాత్ర మేల నీయరానో నేనుగ జాలనున్నాను. అర్థికాభివృద్ధి కావలెనని భరతఖండము ఘోషించుచున్నది విద్యాభివృద్ధిని పాఠకు విద్యాభివృద్ధిని వారికి ధనమధికముగ కావలసి యున్నదిగాన వారి కార్థికపరిపాలనా స్వాతంత్ర్య ముగనరమై యున్నది. ఈ స్వాతంత్ర్యము లభించు వరకును హిందూదేశమున పరిశ్రమ లభిస్తున్నది నొంద నేరవు అని రహీంతులా గారు నడిచిరి. ఈతీర్మానమును ప్రాధేపన కేలు గారును (బొంబాయి) పాత్రుగా రును (చెన్నైపురి) అనునదింపిరి. సభ్యులంగీకరించిరి.

స్వపరిపాలనము.

ఈ తీర్మానమును మా సురేంద్రనాథబెన్సీ గారు పపాదించిరి.

“కాంగ్రెసుసాంప్రదాయమునందలి మొదటి నూత్రమున నిర్వచింపబడిన రీతిని స్వరాజ్యప్రాప్తికి సాధనములగు సార్థకవిధానముల నింక సభికముగ చేర్చుటకు తగిన తరుణమునచ్చినదని కాంగ్రెసునారు నిశ్చయించిరి. అనగా ప్రభుత్వమునై ప్రజలకు తగిన యధికారము కలుగునట్టి రీతిని ప్రభుత్వవిధానమును సంస్కరించి యుదార భావోపేతముగ నొసరింపవలెనను అందులకు (1) రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమును ఆర్థిక సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నొసగుట (2) కావనసభలు సార్థక ప్రజాపరిపాలన సభలనుగట్టు అన్ని సంఘముల ప్రతినిధులను సభ్యులగునట్లును కావనసభల

మునకు నానాటి. కావన నిరంతరమునకే నెక్కుడు సాధనముగా నానాటిండుటకు యావదమునున్నది. మొదటిపాటము బుట్టి యిప్పటికి 60 సంవత్సరములు గడచినను విద్యావంతులగు రి పురుషులకు ఒక్క శ్రీమద్రామణ్యమునకు యంతయు కోచనము. ఎట్టికోక భుక్తుగలగొన్న మెండువారు చేసిన సాహాయ్యములను కృతజ్ఞతా యిచ్చి తో స్మరించుకొనుచున్నాము. కాని వారు చేసిన సాహాయ్యముగడచిరి కాలమాసముల కొంతమాత్రమును సరిపోదు. అసలు సహజములేతే శ్రీవిద్యావిషయ మెచ్చట నైనను కష్టసాధ్యము; అందులో మనజీవాచారములు దానిని మఱితే కష్టతరముగాచించినవి. శ్రీలమనకులను మున్నుండు బుట్టించితిమేని, విద్యావసరములను వారము హృద్దయము చేతు కొనిలేసి, మూఢాచార బంధములు కొంతతరగ వీడగలవు. మునుపటి కంటే విపులు శ్రీవిద్యకొరతలదొడ్రులు ఆకురపడుచున్నార ఇప్పటిలో నీవిషయమునచేబట్టి గతన్న మెండువారు ప్రోత్సహించినచో పెంతయు సదుపాయమును. ఈవధివారు విషయమునంత సాకల్యముగా విషయించి కష్టికార్యవర్ధకులకు నిర్బంబించి, గతన్న మెండువారి హామయను వారికిపుడు మరల జ్ఞాపకముచేయుచు, కార్యవరంబులకు ముఖ్యులవలెను గొన్నిటి చేయుదురని చేయుచున్నాను.

సంఖ్యయా? సల్లక్షణమా?

మనదేశమునందలి విద్యావిధానమునందు ఒక ముఖ్యాంశమును మనమున్నాను మనదేశము కలికదార్ద్రమునకునుచున్నది. ఏయేటికే ఆయెను కాలములు బాధించుచున్నవి. ఆయాలు మాటికొను కలవునట్టివి. ఇట్టి మహావైకల్యమున, ఎట్టి యావద మైనను సుయే, ద్వాదశమత్స్యతీరుటయే కాలనిసదించి యాతుంపడుచున్న సమయము, సల్లక్షణమైన యావద మెట్టి దని తిక్కింది, అట్టిగానావరము తయారగువరకు కాలపారణముచేసి, సల్లక్షణమైన పదార్థము కొరతను నేనుగ దూచుచున్నామని చెప్పి తుద్దాధా వీడితులగు మహాజనుల హాదర్బా జాచినచో సమంజసమగునా? కడుపు నింపుటకు నేనీయొక యావదమిచ్చుట సమంజస మగునాని, యుక్త మోక్షముకొరకు చేయుట యుక్తముకాదు. అటులే నే యాంధ్రవిద్యనో నొక వాని జనసాహాయ్యమున కంతకును గలగలేదు క్రియ త్తిం ప ర లె ను కాని, ఉత్తర విద్య యని యొక కళాకాల విద్య యని యొక నేనుక ముండులు జూచుచున్నా వో వర్తమానావసరము అత్యంతమైన చేతిపోవును కదా! శ్రీవిద్యావిషయమును గురించి మాచూడవలెను ముఖ్యములగు బోధకరాంధ్రుల తేరిని జవాబు చెప్పించుచు. అసలు నిజస్థితి యెటులున్నదనగా:- పాలికా వాతకాలము ఆది స్వల్పముగా నున్నది; బోధకు రాండ్రులకు తయారచేయు ప్రైయింగుల కళాకాలము కావలసి నట్టి లేదు; ఇప్పుడున్న ప్రైయింగుల కళాకాలము శ్రీలకు తగిన యుద్ధుచొరకనున్నది. కళాకాలవిద్యనుగలమట్టి విద్యార్థులకు ఆది కనీసముగ మును పరిమాణమును నిధించివారి; ప్రైయింగుల కలగలను నుండుటకు కావలసిన సామాన్య విద్యా పాఠ విద్యయు ఇట్టికల అమితముగా మెచ్చింపబడినది; ఇందులను ప్రైయింగులకు సదుపాయము స్వల్ప సంఖ్యాతలకే సాధ్యమగుచున్నది. అయినను ఇప్పటిలో బోధకురాండ్రసంఖ్య త్వరిత హెచ్చుచు నుండును, శ్రీ బోధకుల తయారు చేయు ప్రైయింగులకాలము ఇంతగా నుద్బవిల్లనని గాని తెలుప నిలులేదు. అందుచేత శ్రీ విద్యాభివృద్ధికరములగు మార్గములను వేరుగ నరయవలయును. (పతేషము)

సానముల ప్రజలీ ఫలసిద్ధిని బడసేయఁజూతు. మనకే స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యముండినచో మనమిట్లు మాత్పదిన్న మూలకేతియుండవలసవచ్చునా? మొదటి తత్వరచననే మనయాశానమును చేసకొని యుండుము. మనము గ్రామ పంచాయతీలను గోరుచుంటిమి సంసానాధిపతులు తమకయ సంస్థానములలో గ్రామ పంచాయతీలు సేర్పరచిరిగాని మనకు గ్రామపంచాయతీల సంఖ్య హెచ్చున క లి గి యుండలేదు. మనకే స్వపరిపాలన ముండినచో ఆయుధశాసనము పరిశాశనము రాజద్రోహసఫలశాసనము మన్నగువాని నేల తొలగింప వుండును. నిర్బంధవాసము కిదియ నధికారము తగిన కారణములేకుండ చెరపాలకంపు నధికారము మాన్చుగు (కూరశ్వభావము గల ఆధికారములను తొలగించి యుండుము. రెండవ కారణము ఆర్థిక సంబంధమైనది నేను నుడివితిని. మనదేశమున రైతులరణములు 5 కోట్లకు మించియున్నవి. పృథుశ్వవిధానమును మార్చుట కింతకన్న చేరేమి కారణము కావలెను. ఉత్పత్తిని బట్టి చూచిన మనదేశమున నన్ని దేశములయందున కంటెనుగూడ పన్ను అధికముగ విధింపబడినది. మరియు ప్రభుత్వతర్గము వారి వ్యయమును తగ్గింపజేయున వివిధవిధి యున్నవి ఇదికారణము కాబాలదా? దేశమునదాద్ర్యము హెచ్చుచున్నదియనకుల తీవ్రత్యావహమునకు నేను కెరచుటలేదుకలగనున్న భయంకరమగు ఘోర్యమునకును సంఘటింపనున్నదాద్ర్య తగ్గితకును నేను వెనచుచున్నాను. 5 వేలసంవత్సరముల మును స్వపరిపాలనము ననుభవించియున్నాముగాని ఆపుడు తిరుగుబాటులుండెనని ఆక్షేపించెదను. అట్లుచెప్పువారు చరిత్రను జరింపదగునని నేను నూపించెదను. అంగ్లదేశమున ఎలిజబెతు రాణి వర్తకసంఘమువారికి హిందూదేశమున వ్యాపారము చేసినాను టకు ఆజ్ఞాపత్రముంగిన పిమ్మటనే ఆదేశమున నొక రాజకంఠము ఛేదించబడెను. ఒకరాజుదేశమునుండి లేరును బడెను. ప్రజల కలహములు రెండుసార్లు జరిగినవి. మరియు హిందూదేశమున జరిగిన యుద్ధములు అంగ్లదేశమున జరిగిన యుద్ధముల కంటె నగు నోకావో నేనరుగను. శ్రీరార్యకాలమున హిందూదేశమున యుద్ధములు జరిగినను గ్రామపంచాయతీలు నిరముగా పనిచేయుచుండెను. దీని వెనకును కాదనబాలకు. హిందూదేశమున సైనికులు పోరుచున్నను కృషికులు సేద్యమును మానలేదు పరిపాలనము శ్రేష్ఠమునకుట ప్రజలు ఆయుధ్యర్థకంఠులును ఆరోగ్యకంఠులును యుద్ధండుటయే ప్రబలనిదర్శనము. హిందూదేశమున స్వపరి పాలనము కలిగి యున్నపుడే దేశములు చాల ధనవంతులుగనుండిరి. కాననే ఈ దేశముతో వ్యాపారము చేయుటకు అంగ్ల దేశ వర్తకులు పోటీలు పడి వచ్చిరి. నేను హిందూ దేశము స్వపరి పాలనము న కర్షణముగాదని మన ఆధ్యక్షులు నుడివిరి-ఎవరోకొందఱు అంగ్లేయులు చేసిన సిద్ధాంతములకన్న 5 వేల సంవత్సరముల అనుభవమునకే ప్రామాణ్యత నియ్యవలెనని నేను విన్నవించెదను. హిందూదేశము రోగిగాదు- బాహుళాలి. ఇంతవరకు ను ను గించుచుండె- ఇపుడు మేల్కొంచెను. భారతపుత్రులు ఆటవికులుకారు. వారు కాంతారాంతరములనుండి నూతనముగ జనవదములకు వచ్చినవారు గారు. వారికి నూతనముగ స్వరాజ్య సంధానమును సేర్పబలితెను. దేశపరిపాలనా ప్రవీణులగు మహాయోధుల సంకలితారు. వారు తమశక్తినిబాగుగా గురుతించి పట్టుదలతో పనిచేసిన వారిభీతివైపుమును బడయుగలుగుదురుగాన మీరందఱు నేగిగినముగ నీతిర్యాసము నామోదింపగోరెదను. ప్రాచీన విఖ్యాతి పృథుత కాలాధికృతమగు భావికాల మహోన్నతిని మీర గమనించవలెను. అంగ్లదేశమున వారు మీకొనర్చిన మహోపకారమునకు కృతజ్ఞతను విన్నవించవలెను వారు మీకు వెల్లడించిన స్వేచ్ఛాపరాయణతకు కందనశుభాసృముల చరింపవలెను. హిందూదేశమున సరింతయే స్వేచ్ఛనుబడుటయటకును దేశమును స్వపరిపాలనా సమర్థమునరించుటకును మీరు ఏయత్నింపవలెను. అని ఆశయించెదెను.

స్వపరిపాలనా తీర్మానమునబలపరచుచు ప్రాంతపుట స్వపరిపాలనమును బడసే తమ కార్యముల కన్వర్తించుకొను దశకు వచ్చిరిని నర ఇల్లహిందూహింతుల గాఢ చెప్పిరి.

రాజకీయ వ్యవహారములలో మనపూర్వచరిత్రమునకును, ప్రస్తుత ర్తనమునకును, భావికాల సాధ్యతలకును యోక్తమగునీతిని మనము నశ్యవించుబడలేదని మనము ఇంగ్లాండుదేశమునకును సామ్రాజ్యమునకును స్పష్టముగ చెప్పవలయునను వాక్యములతో మదిరాగు వాస్తవ్యులగు డాక్ట. ఎ. గోవిందరావువయ్య రుగారు వె తీర్మానమున బలపరచిరి.

అభ్యుదయము, కష్టమును జేరకము	2
జెలవ భూతమును పుంధుపంపుకల సభ	3-4-5
కథా ముద్రాను	
8-9 నుమామ్యవీయ సమావేశము	6
బిల్లు, పూరికవాస్తవము	7
చిలోపా మహారత్నానుము	
చిత్తతత్వవార్తలు	8
అభ్యుదయము నుమామ్యవీయ సమావేశము	9-10
ఇంగ్లీషు తంత్రవాదము	11, 12-13
నా క్యానేనుయ్యత	14

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1915-వ సం॥ డిసెంబరు నెల 30-వ తేది

గురువారము

8-వ మహమ్మదీయ సమావేశము.

బొంబాయి నగరమున నేటిదినము ఎరిమిదియవ
అఖిల భారతమహాస్మరణీయ సమావేశము కూడినది.
అబ్దుల్ హుస్సేను ఆవంజీవీరుభాయిగారు ఆహ్వాన
సంఘాధ్యక్షుడుగ నుపన్యాస మొనర్చిరి. కా
నూజ్రాల్ హక్ గారు అధ్యక్షత వహించిరి. ఆహ్వాన
సంఘాధ్యక్షుని యుపన్యాసము హృస్వమై ఉత్సా
హజనక నూత్రమై హృదయకర్షకముగా నున్నది.
సమావేశము జరుగకూడ దనినవానికి ప్రత్యుత్తర
మిచ్చుచు

“రాజకీయవిషయములలో పెట్టి రాకును బుద్ధిని పోగుచును
తత్వ సూర్యునియను అవ్యవరక్షకునగాని ఆకస్మిక కారణ
ములచే గాని లాభము లందుదు నునువా రుండలాలకు. మన
పంపును పోరాటమునందును కష్టపడుటయందును పుష్కల
యందును సామత్వమున్నోక భారమునుకపోవక సమయము
నచ్చినప్పుడు చేత నొక పెద్దభిక్షా వాత్రికునిధరించి ఇతరులు నుం
సాదించినదానిలో భాగముగోరుటకుజనియె నేటి అట్టిసరిస్థితిసా
కు మాత్రమే కాక మహాత్మయినపంపుములోని ప్రజయంతకును
తలవంపులు గాదుండునని నమ్ముచున్నాను. అట్టినులభోపాయ
మేమియును పనికిరావలదు. మనస్వలయత్నములయిన
మనమాధార పదకలసియున్నాయి. మనదృక్ క్రిచేతనే మనము
నాక్రియార్థమును మనచేసగురితిని మురుగగనోమోటుగనోనిర్మిం
చుకొనవలసి యున్నాము”

అని వినుద్ధమఃస్కు తై ప్రసంగించుట నేటి
దినము మహమ్మదీయుల మూససముల నెట్టిభావ
ములు తొండవమాడుచున్న ప్రావ్యక్తమగుచున్నది.
ఈమాటలు చెప్పి వెంటనే స్వప్రయత్ని మనునది
స్వశక్తియనునది స్వప్రాండవభూమికిని చెందినది
యని నూచించుచారై ఇదివరకు ప్రాండవభూమిలో
ని సంఘములను నేనుకరిచినట్టివిభేదములు అదృశ్య
మగుటకు తాము సంతసించుచున్నా రని నుడువు
చున్నారు. పరిపూరసంప్రతికరిణేచ్ఛుచును నూత
నేచ్ఛా జననమునకు నువ్వింగి ప్రాండవభూమ్యత్తు
సర్వప్రాండవ ప్రజయొక్క యుద్దేశైక్యము మీద
ను కారై క్రిక్కిముమీరిను నాధారపడి యున్నదని
ప్రబోధించు చున్నారు. శా॥ మాజుల్ హక్
గారి యుపన్యాస పుస్తకమాసముగా నున్నది.
దానిని మరయొకచోట ప్రకటించినారము. అందు
గల సారస్యమును నదివి యెరుంగవలసినదే కాని
మాకు గల స్వల్పానకాశమున మేము సంపూర్ణ
ముగా నెరింగింపజాలము. న్యామముండి అబ్దులు
కహీదాను మొదట ప్రాండవు డనియు తిరువార
మహమ్మదీయుడనియు మేమువిన్నించిన వర్ణనను
మాజుల్ హక్ గారు మీరహేయు యున్నారు.

హైందవుల కందకిని సంబంధించిన క్రశ్న కళాగు
నీని తాము హైందవును హైందవును హైందవుడే
కాని మరి యేఛాయయు తమయందు కన్నట్టగాదా!
నీ యుకన్యాసము మొక్కిముసము దీసికొంగుమేని
సర్వభారత సమావేశము నకు నియ్యదగిన యుక
న్యాసము గానున్నది గాని మహమ్మదీయమాత్రుల
కియ్యదగిన యుకన్యాసముని యుక్తిప్రపంచమున
నెన్ని కల్లటీలు వేసినను చెక్కుటకు వీలు లేకన్నది.
రాక్షసియనుగా హైందవులకు ను మహమ్మదీయుల
కును నేమి భేదమున్న దని కదా! వీరడుగుచున్నాడు.
మన హిందూసోదరులకన్న మన వారసీకసోదరులకన్న
మన క్షత్త్రులకు పుత్రులకన్న మన దా? ఇటీవల నిర్మింప
బడిన నిర్బంధకాసములు నిర్మింపను గాని మహారాష్ట్రులకు
గాని నిర్బంధించుటకంటె తక్కువగా మహమ్మదీయులకు
నిర్బంధించుచున్నదా? హిందవుల పత్రికలకంటె మహమ్మ
దీయుల పత్రికలు ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యము ననుభవించు
చున్నదా? వ్యాధి విచారణ వేరువేరు తెలుగు వేరువేరు
తెలుగులను దా? ఆయుధకాసపు విస్మరణ విభేదములు
వీర విరోధమును తెలుగు మాత్రమే యుద్దేశించబడి శూర
జాతులకు నుద్దేశించబడలేదా? కాసన నిర్మాణము, పన్నులు,
కాపుల విచారణ, విద్య యున్నది నన్ని యుభయముల
లోను మనమందరమును నొక్కరాకము పరియాణము చేయు
వారలే. లేదన నొక్కటిగానే లేలనలెను. మనగిన నొక్కటి
గానే మనకు కలెను.

అననవి వీరమూటలు. ఇంకను మా లాభా
లాభములు వేరు హిందువుల లాభాలాభములు వేరు
నను మహమ్మదీయులుండగలరా? ఇట్టి ముద్బోధన
కంటె నుత్తమో దోష్టమను నితరుణమున నియ్య
నవసరము కలదా? బొంబయిలో సమావేశము
కూడదనిన మతమును ఖండించుచు చెప్పుచోటను
హిందూ మహమ్మదీయైక్యమునే నొక్కి చెప్పినారు
అచ్చట సమావేశము కూడదనినవారు దేశీయ
మహాసభ యనిన పెనుభూతమని తలంచుచుండిన
ప్రాతపద్ధతికి నంగీతులగు స్వల్పసంఖ్యాకు లట!
వారికి హిందూమహమ్మదీయ సామరస్య ముపాయ
కరమని తోచుచున్నదట! అందుచేతనేవీరిని ప్రజ్ఞేక
పరుప జూచినారట! హిందూ మహమ్మదీయులగు
విభేదము లుండవా యనుటను విచరించి అట్టి
విభేదములు వారిలో వారు నాయకు లొక్క
చోట చేరి తీర్చికొనుట సమాజస మనియు నది
యసాధ్యము కాజాల దనియు వక్కాణించినారు
ఇంతే కాక మహమ్మదీయులకు ముయొక
హెచ్చరిక కూడ నొసంగినారు. ఇతివరకు
వారు పితృసముగా నితరులమీద నాధారపడు
చుండినారట! అట్టి దిక్కుమూ దేమిటికిని పనికి
రాదట! స్వయం సహాయమే యత్యుత్తమ సాధన
యని వీరి సూచేశము. తమ్ములమును మహమ్మ
దీయ వ్యక్తీశ్వరును బలపరచు కొనుచు
హైందవ జాతీయత కాన్వర్తిత్వము నుపయో
గించి పాటుపడుటయే వీరి ముక్తి మార్గము.
మూత్రలో హాగారు క్షభశ్వమువారి తోటిసం
బంధములను వినరించు నప్పుడును నిర్భయముగా
నిరర్థశముగా నిరాంతకముగా నిర్వచించి యున్నా
రు. దైవము హైందవాంగ్లభూముల నెక చోట
చేర్చినాడట! దైవమునకు వ్యతిరేకముగా పోవుట
మనకు పాపగ నేరదట. మేలునకుగాని కీడునకుగాని
సహవాస ముపధిపింపక తప్పుదు. తమ మనస్సా
క్షికి అంగ్ల హైందవ వియోగము దేశక్షేమమున
కుపయోగకర మనియు దైవముయొక్క నిర్ణయ
మనియు తోచునని తరువాత భాసనము లెట్టికర్వ
తములను తమనెతిపె శత్రువేయనున్నను తామా

హామి ను బాహులుగా క్రోడించి యోగము
గట. కాని సంయోగమే హృదయ భూమిమేలున
కేంద్రమిది గావున సంయోగమే యత్యవసర మని
తెలుసు. హృదయ భూర్వక్ముగా నంగీకరించు
చుండుట మూజుల్ హక్ గాను తెలియు చేసినారు.
అట్లని ప్రభుత్వమువారి పద్ధతులను వారికార్య
క్రమమును ఏమాత్రమును దయతో చూచినవారు
కారు. ఇదివరకు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు చేసిన
దానికి కృతజ్ఞతను దెలుపుచుగూడ చేసినది దేశా
వసరములలో ముఖ్యతములను దీర్చుట లేదని
ఘంటాశథముగ బల్కినారు. భూమిపై నేదేశము
లోను దేశపుత్రుడు వాంఛించు దేశసేవలలో
ను త్రమాకర్షకములు సైనిక సేవ, నావిక సేవ, రాజ
కీయ సందేశ సేవ. సైనిక సేవలో మనకు సుబే
దారు మేజరు, రిసల్టారు మెజరులకంటె పైపదవు
లబ్బుటలేదు. నావిక సేవలో లాస్కారుల కంటె
మనము పెచ్చుపడికి పనికిరాము. రాజకీయ సం
దేశ సేవయని మనకు నాకాశ పుష్పము గానే
యున్నది. యద్ధరంగమునర క్తమర్పించి సామ్రాజ్య
సంరక్షణ మొనర్చి పరిపాలకుల మెప్పునందు
హృదయపుడు ఈమాత్రముతో తనివి నందవలయు
ననుట యేమి న్యాయమన మూజుల్ హక్ గారి
ప్రశ్నయై యున్నది స్వపరిపాలన నడుగుటలోను
వీరికంతము తగ్గియుండలేను. ఒక్కత్రుటికాలమున
నన్నియు తీరిపోవుననుచారు వీరుకారు. బలాత్కా
రముగా మోటుతనమున నిర్బంధించి సాధించు
నదియు లోకమున నేమియు లేదనియే వీరియభి
ప్రాయము. ప్రభుత్వముగాని ప్రజలుకాని సిద్ధాంత
పద్ధతుల ననుసరింపజాతు లేని ఆపద్ధతులు
తాత్కాలికముగా విజయమందునవి యైనను ఫల
వంతములు కాజాలవని వీరు ఒకవైపున నిరంకుశాధి
కారవర్గమును మరియొక వైపున నరాజకులను
సమానముగా ఖండించినారు. మన మిప్పు డేమి
యును నాలోచింపక ముముక్షువులుగా నుంక
వలెనను వాయొకలను వీరికి ననురాగము లేదు.
ఆప్రేరేలియా న్యూజిలెండు కనడా లన్నియును తమ
తమ భవిష్యత్తుల నాలోచించుకొను చున్నవి.
యుద్ధానంతరము మన సామ్రాజ్య నమస్యల
పరిష్కారము తక్కుదు. అప్పుడు మనము మన
హక్కులను కోరకమానిన స్వాభివృద్ధికి విఘాతము
కలుకనూనర. కావున నేటినుండియే స్వపరిపాల
నాదర్శమునకు కావలసిన దంతయు తీర్చానించు
కొనవలెను. ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము, రాష్ట్రీయ
స్వాతంత్ర్యము, ఇండియా శాసనసభలో ననధికార
ప్రాబల్యము, స్థానిక శాసన సభలలో ననధికార
ప్రాబల్యము, కార్మినిర్వాహక సంఘములలో హృ
దయప్రాబల్యము, ప్రజా ప్రతినిధులకు నధికార
వర్గముపై పలుకుబడి. నిర్బంధ శాసననిర్మూలనము,
పంచాయతి కద్దతి పూరికరణము, సైనికోద్యోగ
స్వాతంత్ర్యము, ఆయుధ శాసననోపసంహారము
అన్నియు వెంటనే నాంధ్రనీమము లని వీరియాశ
యము. హిందూ మహమ్మదీయ లాలోచింపదగిన
విషయ మని వీరియభిప్రాయము. ఇంతస్పృష్టముగా
విషయములను వివరించిన మూజులువాక్ గారు
మహమ్మదీయ సమావేశాధ్యక్షతకే గాదు మన
యభిలభారత సమావేశములలో దేనికైనను నధ్య
క్షతపహించుటకు హృదయ సమస్యలను వివరించు
టకునుదివర కాధర్మములను నెరవేర్చినవారలలో నెం
దరికంటెనో ఎక్కువ తగినవారని చెప్పుతప్పును

దేశీయమహాసభావర్తమా.

నిన్నటిదినుము మన దేశముయొక్క చరిత్ర యందు కొంతవరకు సుదినముగా పరిగణించదగి యున్నది. దేశీయ మహాసభవారు సమాధానోప సంఘముయొక్క సలహాను అనుసరించి ప్రతినిధుల నిర్వచనమునకు సంబంధించిన బంధువులను సొంత రించినారు.

ఈనె 21 వ తేది నాటికి రెండుసంవత్సరముల పీఠి గలిగిన ఏకసంఘమైన క్రిందివారులతో బడి ప్రతినిధులను పంపవలయును అసంఘముయొక్క యాభ్యంతరముల నొక్కటి అధినితేజులకులయట్టి స్వపరిపాలనవంటి స్వపరిపాలనమును ప్రారంభకర్మానికి సకల సర్దుబాటు సానరించి సంపాదించు టయ్యిందనవలెను. అసంఘము ప్రత్యేకతీర్మాన మొనర్చి దేశీయమహాసభా సాంప్రదాయమునందలి మొదటి నిర్ణయ మును అంగీకరింపవలెను. అట్టి నిర్ణయమును తనవరగణాభి తేరిన రాష్ట్రీయోపసంఘమునకు తెలియపరచవలెను. శ్రాత్రిగా తేరనందు సభ్యులు దేశీయమహాసభయొక్క సాంప్రదాయ ములను మొదటి నిర్ణయము నంగీకరించినందుగాని సభ్యత్వా ద్వితి లేదని నియమింపవలెను. అట్టిసంఘము నిర్వచించు ప్రతి నిధుల సభ్యులను నైదింటికి మించియొందరాదు. ఒక్కదేశీయ మహాసభాసభాసభాసభా ప్రతినిధులను బంపుమిత్తము అట్టి సంఘము ఒక్క బహిరంగ సభకంటె హెచ్చుగా నుండవలెను. అభిభారత సంఘమువారు ఎప్పుడైనను ఏకసంఘము నైనను ఈ హక్కులనుండి తొలగించుటకు అధికారము కల వారై యుండురు.

ఇది దేశీయ మహాసభ వారి తీర్మానము. ఈ సంతకము దేశీయసంతకమును నీటిర్మానమునకు తిరగు నుచి తీరవలసి యున్నది ఇదివరకు పని చేయుచు దేశీయ మహాసభోపసంఘముల యంగీ కారమును కడయనిసంఘములకు దీని ననుసరించి ప్రతినిధులను నిర్వచించుకొను స్వాతంత్ర్య మేర్ప డినది. శ్రాత్రిసంఘములు ఈవైతిర్మానముచే నెయ బడినహక్కులను పాత్రములు కా జాలవు అట్టి యావసరముగూడ లేదు. ఇదివరకు చిలికొ యిన జాతీయవాదులు ముగల చేరుటకే యూనిటం ధనా సంస్కార మనవర మునుగనన శ్రాత్రి సంఘముల సంగతి తలపెట్టి ననసరముగూడ ప్రాత్ర సంఘముల కెనను ని వైతిర్మానమునను గూడ నికను కొంతయు నిర్బంధమె యిడి యుండుట విచార్యము. నియమముల నన్నిటిని నొప్పుకొనినను ఏ సంఘమునైనను అఖిలభారత సంఘమువారు కారణము లేక యే కారణము చెప్పు కయే అనర్హ మొనర్చవచ్చునని నధికార మొకటి పెట్టికొనుటకు యంతి వ్యాయముగా రోచలేదు కారణము చూపి త్రోసి వేయ వచ్చునని యుండిన బాగుండి యుండెడిది. ఇంత నియమ శాధి కారము అఖిలభారత సంఘమునకు నిచ్చుట ఈవిషయమున నెల్లు జరిగియించినను మొత్తము మీద మం దుర్బలత్వమును చాటును గావున దేశీయ మహాసభ యంగీకరించి యుండవలసింది గాదు. అఖిలభారతసంఘము విషయముననే గాదు, ప్రజాపాత్ర ప్రతిపాపనల నెచ్చుటను, పట్టినింధన యుండ రాదనియే మావిశ్వాసము. దేశీయమహా సభ వైతిర్మానమునకు నొకచిన్న వివరణమును ప్రకటించినది. దాని ననుసరించి ప్రతినిధిగా నిర్వ చితు డగువారు ఇతర సంస్థములలో నర్హత కల వాడని దేశీయమహా సభోపసంఘముల సభ్యులుగా నుండు నవసరములేదు. ఈవివరణము కూడను దుర్బలత్వమునే సూచించుచున్నది. ఇటీవల బొం బయి రాష్ట్రీయోప సంఘమువారు మాపీనునిం కుతత్వమును సంస్కరించుటకు కాబోలును ఈవివ రణము. దేశీయ మహాసభా నింధనను ననుసరించి కాని నిన్నటితీర్మానము ననుసరించి కాని ఎచ్చటను ప్రాత్ర నిర్ణయమునకు దేశీయమహాసభోప సంఘసభ్య త్వమునవసరమును ఛాయయై నను లేదు. అట్టిది

లేనప్పుడు వివరణ మిచ్చుట చిత్రముగా నుండక పోదు. ఎట్లైన నేమి, ఎంతటి వార్తలమున నైన నేమి జాతీయ వాదుల రాకకు మార్గ మేర్పరచబడి నది. వారు కన్వెన్షన్లు సంఘములకు బోయి వేకుకొన వలెను. కన్వెన్షన్లు స ఘములను ప్రాధేయపడి తమ సంఘములను అంగీకరింపజేసి కొన నవసరము లేదు. కన్వెన్షన్లులకును కానర లోపము రాలేదు. ప్రతినిధులను బంపునధికారము జాతీయవాదుల సంఘ మెద్దాని కైననులేక చేయ వచ్చు అఖిలభారతసంఘమున కొన గబడినందున వారి గౌరవమును కాపాడబడినది. ఈహక్కును సామాన్యముగా నుపయోగింపక, అన్ని విధములుగా జాతీయవాదుల రాకకు ప్రోత్సలమిచ్చుచు అఖిల భారత సంఘముపని చేయునేని ఈహక్కువలన కన్వెన్షన్లులకు గౌరవము చేయుమగులు కాక లదు అఖిలభారత సంఘము అట్లులేవన యెంచును గాకయెయు ఆసన్నయెరింగి రాష్ట్రీయోప సంఘ ములును వ్యాయమాగ్ధానునర్తు లను కీర్తిగాంతు రనియు మరల ని సమాధాన సమన్య పొడగట్ట పోవును గాక యనియు నమ్ముచున్నాము

సంఘసంస్కరణ సభ

22-వ సంఘసంస్కరణసభ తేదిదినుము బొంబయి ను మానేశుయ్యది. ప్రాధేయ కర్తగా రగ్రానవాధిభ్యము నహించిరి. వారి ముఖ్యసముం ఖభ్యాంకము శ్రీనివాస్ విషయవరణ మును తొలగించునని స్థలసంకేతమున విమర్శ కేజిదినుమును వాపరలసి వచ్చినది.

స్థానిక వార్తలు

బల్లారి సరస వినోదిని సభ:— కేరీ సాయం కాలము 5 గం|| విల్లారియా పట్టణ హాల్లో యీ సభవారు “లవకళ” యను నాటకమును వాఙ్మయన బ్రదర్శించెదరు.

నుగుణవిలాస సభ:— ఈసభవారు విల్లారియా పట్టణ క్రిందివారులతో తేది సా|| 5 80 గం|| అరవిందమహా “నానగధర” యను నాటకమును శేపు సా|| 5-80 గం|| ఆంధ్ర మున “నావిత్రి” యను నాటకమును బ్రదర్శించెదరు

పీపిల్లివారు— నేమియు:— నిన్నటి రోజుం పిపిల్లివారు బహు సౌభు గా నలంకరింపబడి యుండెను. ఎచ్చట కాచినను దీపములయెరుయె. ఎచ్చట జూచినను అటూ పాటలే. వైకాచముల నాట్యము అశ్చర్యకరముగాను నవ్వు పుట్టించుచును ఉండెను. ప్రాండవ శ్రీమతి ఒంటి క తొక్కిన, రెండు కత్తులతోను, అనేక కత్తులతోను నామ జేసి వుట్టవారు కడుపు మీద నొక పొట్లకాయను బెట్టి వానికి దెప్పిగులకుండ దానిననుకుట, చేతులతో ఆటకాయలగట్టి నకుట పుజితి మాది మెచ్చదగిన విషయము. మెన్నగు కాయలను పిం పొర్చిసంఘమువారి యాటపాటలను ననుసరిం రంజింపజేయుచున్న వియకటకు సందేహములేదు. ఎంతవలె యెటకువారి “గాలకబుడి” చరిత్రములో వారనుని ఆగ్రహ నవనములు చిత్రినేన మహారాజాగారిభాగ్య వారిని మాంశ్య భిక్షు తెల్పుచుని దీని వచనములలో నకుటకు చూచువారి మన స్సును గరగించి కుతాపమును గలుగజేయుచున్నది. ఇవి యిన్నియు నెట్లుండగా శ్రీగవర్నయగారి వాడీగార్డు గుట్టులు మీద నెక్కి పుంజెత్తుచువారిచేతులతోనుండు ఈ తెలతోనుండె దు నిట్టిట అందుకొని పోవుట పులివారును తప్పక వెళ్ళి చూడదగినవిషయము.

నుగుణ విలాససభ.

పాడుకాపట్టాభిషేక ప్రదర్శనము. (స్వకీయవిశేష)

నిన్న సాయంకాలము నుగుణవిలాససభవారు పాడుకా పట్టాభిషేక నాటకమును బ్రదర్శించిరి. కే నీమధ్య ఆంధ్రమున నిలిగినాటక సమాజములతో ప్రదర్శనపరిషత్ నాటకములను పె క్కింటిజూచితిరి. ఆంధ్రములలో పాత్రధారులలో నాల ముంది వారముల నయ్యువారికొప్పటిప్పట్లు ప్రసంగించి గాని పాత్రానకూలమును అభినయమును జూపి యుండలేదు. నుగు

ణవిలాససభవారు నిన్న ప్రదర్శించిన నాటకమును జూచినప్పుడు బొంబయిలోని బాలివాలానాటక ప్రదర్శనములను పోనా లోనికెల్లోస్కూరుప్రదర్శనములను నాకుజ్ఞానమునకువచ్చినది. ఈనాటకములలోని దశకథపాత్రధారిని బాలివాలాగారి కైత యిపాత్రధారిలోను మహారాష్ట్ర నాటకయందలివారి సవయ గంభగ్యపాత్రధారిలోను చోల్చిచూచి నప్పుడు వారికిపేద రత్నంతులనును దీసిపోనిది ఆనాటకములకు ఈనాటకములను గాచిన నేమి ఖండితముగా తెల్పగలను.

ప్రేమపుత్రుని అడవులకు బారదోలు దశభిభాగముచేత తగ్గం నున్న దశకథను పాత్రకుండవలసిం లక్షణముల నన్నిటిని నిన్నుజూచి అనందముగ్గ మానకుడ నయితిని. ఈదేమమును వేసి శ్రీముత వెతుకుమాడి కేసరిరావుగా రాంధ్రుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు. దశకథని మరణాంతరము కైకేయి దేవిభాగ్యతాడ సంతప్తమై తరించిన విధమును జూచినప్పు డు ఆంధ్రనాటకము లాకువారిలో వింకొక రెవరయిన నీపాత్ర ధారిలో పోల్చుకొనవారున్నారాని నాకుతోచినది. శ్రీ రామచంద్రుడును, మంధరయు, గౌసల్యాదేవియు లక్ష్యము డుకు భరతుడును నీతియుగూడ ఎత్తురక్షణకు జూపిరనిని స్పందనముగా తెప్పరచ్చుచు చాలయంది పాత్రలకంతములు చిన్నవగుటచేత వెతుకుచున్నవానికి విషపడినదాయును సందేహ ము పొడవడిగాని ఈకృతజ్ఞానంపరువారికి ఎవరేమి చేయగల రు? ఈప్రదర్శనమునకు దగినంత పోషణము లభించియుండక తగవును. అందుకు కారణము ఇతరప్రదర్శనములు జరుగు చుండుటయే. నుగుణవిలాససభవారు తమఅంధ్రనాటక ప్రద ర్శనలలో నిట్టి ముక్తమర్త్యములకు గలిగి యున్నయవకాయ అభినందనముల నిర్వించుచున్నాను.

10-వ పేజి తరువాయి

లలో భారతీ యును ఎక్కడనుండి ప్రవేశపెట్టెదలయును అనగా ఎచ్చటనులే నాభ్యుపాలనానాత్రములు గలనో వారిని కళము వేసికొనవలయును. 5. గావ్యములకు వారిస్వ పరిపాలనమునందా ప్రత్యేకస్వాతంత్ర్యము ఉండవలయును 6. స్థానికపరిపాలనము రిఫ్ఫక్ ప్రభువు కోరికట్లుగ నడిపింపవల యును. 6. ఆయుధభాసనము అంతర్జాతము కావలయును 7. భారతీయము గవర్న మెంటుద్యోగములలో ఎ తొక్కు నము నకు ప్రవేశించుట కట్టి అభ్యంతరమును ఉండకూడదు. 8. ప్రతిజాతీయిండియు వాలంటియరులు పటాయలులలో కేన్పు కొనబడవలయును 9. వ్యవసాయ సుదృఢి, నొందవలయును. 10. క్రైస్తవ మెంపాంకింప బడవల యును. (10) నిర్ద్యోగిభాగముగా ను ఉండెదగాను నుండవలయును.

స్వపరిపాలనా విధాన మీ విధముగా నుండవల యునని నే సందహరించ నయితి. మన కోరికల విషయములు మన ప్రజలలో ఎట్టి భిన్నాభిప్రాయములు ఉండకూడదు. అందు చే కాంగ్రెసు, మహమ్మదీయు సమితి రెండును పోర్టులు ను న ఆకకటల పట్టికను నీర్దుచునేని బ్రిటిషు గవర్న మెంటుకు, ప్రిజుకు న వేదంపవలయును.

తుర్కీలో పోగు.

నేను విరమించక తూర్పును మన సంఘమున కలంకడ అునుచున్న ఒక్క విషయమును గురించి. ముచ్చటించెదలసి యున్నది. అది టర్కీలో యుద్ధమును గురించి అది మిక్కిలి సున్నితమయిన విషయము కా మన యభిప్రాయలకు మన ఉ త్తరవాదమును గ్రహించి వెలుగరించెదము గాక. కాలిపుల్లిభు త్వము మన రాజవక్త్రర ర్రిగారి ప్రభుత్వమునో జగదంబు రిగుట మనకు మిక్కిలి దుఃఖనీయములు విషయము మన స్వ మభిములు మన సామ్రాజ్యపు పక్షమున బోయెదన్న యెడల మన కెంతో ఆంద ముప్పొంగి యుండెడిది. ప్రిన్సుకం గాగ్రి మునునందు ముగ్ధముడేకము లేమార్గములకు దొక్కినను హిందూదేశపు చహమ్మదీయులు బ్రిటిషు తునుష్క రాజ్య ములకు విరోధ యుండవల యునని కోరలేదు. ఎన్నిటికిని కోరకు. ఈ యుద్ధ ము హిందూ దేశపు ను సల్పెను ల ను సంభవించగ లట్టి మహా దురదృష్టము. కాని విధిచాగిన వాగ్విను ఎవరు తప్పించుకొనగలరు? విశేషముగా ఈవ్యవ హారమునుగురించి నే ప్రసంగించదలచుకొలేదు కాని చాల మంది ముగ్ధములును, చాలమంది ఇంగ్లీషువారును ఈవర దృష్టము గోలుబ్రిటను కరదేశ్యవహరములకు తునుష్క సామ్రాజ్యములో కగ్రిముగా, కరముగా జనకకాంక్షిట వలననే సంభవించినదని తలచుచున్నాను. ఇస్లాముతావ లంబవలందయు కాంతి నెంకొనుబడినప్పుడు ముగ్ధముల జేశముల గౌరవములకులకు లోటుగాండెద చేయుటగా గాకయని దేవజేవుని నర్శించుచున్నాను. లోకములలో 40 కోట్లమంది మహమ్మదీయులను, వారందరునుసోదరులనలె ఒక్కటిగా బంధించుటయెన్నాను. వారి అభిప్రాయములు ఎట్టిసంధిచేసికొనబడినను ఉపేక్షించవలెను. ఈభూభృత మహమ్మదీయ మహమ్మదీయ అభిప్రాయము బలమును, దీగన కైకము గలవు- దానినే ప్రముఖుగా వినియోగించుకొన వలెనోటవలెఉపరించును.

జిల్లా పా మహా సంగ్రామము

ప్రాంసు దేశమువారు సంధిని కోరరు - యుద్ధమునే కోరెదరు.

యుద్ధమంత్రి యుద్ధేకకరముగ నుపయోగించుట.

జేజీయ మహాజనసభ - లండను వ్యతికల క్రశంస.

ఆస్ట్రీయా జర్మనీసేనలు - సహానికా మట్టడిని విరమించు నూచన.

ఇంగ్లండు

విల్లాడిలాస్కోట స్త్రీమరు.

లండను డిసెంబరు 28:— ఈస్టీమరును నలుమేరైన ముంచి సందర్శనకు కొందరుకనుపడుటలేదు. నిలోనునుండి వచ్చుచున్న ఆంగ్లేయ వాంట్లను 14 గురున, సింగపూరు నుండి వచ్చుచున్న మోవెస్సుగారును, పాగుపేషండి వచ్చు చున్న బుచర్లగారును వీరిలో నుండినట్లు మనెగరిసు కంపెనీ వారు తెలియజేయుచున్నారు.

సముమేరై ను దురాగతము.

లండను డిసెంబరు 28:— వెస్టిరము అను ఆంగ్ల స్త్రీ మరును సముమేరై ను ముంచిరి. కానిదొడు తీరమును చేరు కొనిరి.

వియ్యపు మరకు నిప్పు ముట్టుకొనుట.

చాల నష్టము కలుగుట.

లండను డిసెంబరు 28:— లివర్పూలులోని వియ్యపు మర కొట్లకు నిప్పు ముట్టుకొని జేలకొలది పొనుల నష్టము కలిగెను.

మాత శేషులు వినిపించిన సమాచారము.

లండను డిసెంబరు 28:— బిల్లిడి కియోటాటు నాక యందు 816 మంది యుండిరినియు వీరిలో 185 మ ప్రయాణి నునియు ముట్టానుండి రూపకు తెలియపరచెను. శుక్రవార నుదయమున 10 గంటల కీ నాక క్రిటు ద్వీపమునకు కొంత దూరమున నున్న పుషుమున దద్ది గ్రీకు స్త్రీమరుల రెంటిని అసలిదూరమున గురుతించెను. తక్షణమే వీరి నాక కొక భయంకరముగ ప్రేలుబాధ్యుని విసజయ్యెను. నాక చలించెను. నాకలోకి నీరు చొచ్చుకొనెను. ఈధ్వనినివినిన ఉత్తరకు ఐదున ఒక జలాంతర్గామి ఆస్ట్రీయను పతాకము కలది, కియో టాటు నాకకు కొన్ని గజముల దూరమున నీటిపై తేలేడు. తిరుగుతేజమునాక యొకటి ఈ జలాంతర్ గామి దుశ్చేష్టల నురగుపరచుచుండే నా నాక లోని వారి ఆభిప్రాయము. ఒడ వెనకభాగమున వెద్దరంధ్రము పడుటచే, భయము గొలుపుధ్వనియు నాకలోనివారి నధికముగ కలకరింపజేయు. 5 పడవులు మున్నగునవి సముద్రములోనికి దింపబడెను. స్త్రీలు, బాలుకల ఒకకడకు తలక్రిందులయ్యెను. వారందరు సముద్రమున ముగిసిపోయిరి. నాకపూర్వమునకు తగిలి మరి యొకపడవ తగిలిపోయెను. తుదకు కియోటాటు నాక మునిగిపో యెను. ఈనాక మునిగిపోవువరకు జలాంతర్గామి ఆస్థానమున నిలిచి అంతరమున పడవలలోనివారి పరిపాలనయను వారిపడవ నులుతుటలేదు. ఈక్రూరకృత్యము జరుపబడినంతరమున రెండుగంటలకొక ఆంగ్లేయ సురాశ్రణదేశమునదాశిపడవలలో నుండిన నావికులను ప్రమాదమున లెలో నెక్కించుకొనెను.

హోదరు క్రొత్త మతగురువు.

లండను డిసెంబరు 28:— బిషపు బుల్లెగారు తమ ఉద్యోగమునకు రాజీనామా కొసంగుటచే తేనూ బిల్లోప్పి గారు హోదరుమతపుగ నియమించబడిరి.

మరణము.

లండను డిసెంబరు 29:— ప్రీవీ కౌన్సిలులో వ్యాయ కాభాసభ్యులకు సర్ ఆర్థు విల్సన్ గారు మరణించిరిని తెలియజెప్పినది.

నాకనుముంచుట.

లండను డిసెంబరు 29:— యూనియన్ అను ఆంగ్లనాక ముంచిరి. కప్రాను ప్రమాదాద్యోగమును కాపాడబడిరి.

అఖిల భారత జేజీయ మహాజన సభ.

లండను వ్యతికల ఆభిప్రాయము.

లండను డిసెంబరు 29:— ఈ సభను గూర్చి లండనులో సాయంకాలమున వెలువడు వ్యతిక లన్నియు ననుకూలముగనే వ్రాసినవి.

పాములు. గెటెటు.

సర్. ఎన్. పి. సింహాగరధ్యక్షత వహించియుండులన జేజీయ మహాజనసభ బాధ్యతయును కార్యాచరణపటియయును గల సంఘములస్థితికి వచ్చుచున్న దను నూచన కనబడుచు వుంది. సింహాగరి యువస్వామి ఎల్లరకు నామోదము కలి గింకలదు.

గ్లోబువ్యతిక.

స్వామిభక్తికి సన్మానములగు సంస్కరణములు జరుప బడినావని సింహాగరధ్యక్షుడివినవారికన్న యుత్తమ మగు నభిప్రాయము తేలికటి కనబడెను.

ప్రాస్తు

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను డిసెంబరు 29:— నిన్న రాత్రిచాలెన్నప్రాంత మునమాత్రము యుద్ధము జరిగింది. ముంపేనులో మేము నవరి నునేరికి కల్పించున కల్పితులవై నుండ్లను వేసితిమి.

పరాసుదేశ యుద్ధమంత్రిగారి ప్రసంగము.

లండను డిసెంబరు 29:— పేరును. 1917 వ సంవత్సర మున వైద్యములో జేరవలసిన వైద్యులను యుద్ధరంగమునకు విజయ వలసినదను విల్లును పొందుచేయు సంబంధమున నెనె టు నభిలా యుద్ధమంత్రిగారు గంభీరవాక్యము మొనర్చిరి. 18 మాసముల క్రిందట ప్రాస్తుదేశము కాంతినికొరిగినది. కాని ప్రస్తుత మాజేజీయ తనయావచ్చుకొని యుద్ధమున కాంతిం చుచున్నది. నెమ్మది అనుమాట ననుచును దుర్భాగ్యుడగు పానునివలె చూడబడుచున్నాడు. “నేను కోరికదంతయు నిర్ధించిరి. ఇక నాగి కాంతి కాలోచితకార్యాచరణమునకు గడుగుదునని” తన మిత్రులతోపాటు ప్రాస్తుదేశమున గల నిధిసంధించి నప్పుడే యుద్ధమాగలదు. యుద్ధావశ్యకము లన్నియు నమృద్ధిగ మన్ననయు, పరాసుదేశమున కార, తికారణము లేదనియు వైద్యసంఘమువారు నిగారణ చేసిరి. ప్రాస్తువారికి నేన లపరిమితముగ నున్ననవి గెల్వనుగాన నుడివిరి.

రుస్సా

రష్యాప్రతినిధి జపానుకు వెళ్లుట.

లండను డిసెంబరు 29:— వెల్ట్రోగ్రుడు జపానుచక్రవర్తి గారి పట్టాభిషేకసంబంధమున రష్యాచక్రవర్తిగారి ప్రతినిధిగా జపానుచక్రవర్తిగారి నిధినించుటకు గ్రాండుమ్యాట బార్బి మికతో విచిగాడు టూకయోను వెళ్లిరి.

ఇటలీ

ఇటలీసేనలు.

లండను డిసెంబరు 29:— పారిసు. వెల్ట్రోగ్రుడు ఇటలీ సేనాభాగములు ఎవరను సరిపాద్దునకు వచ్చుచున్నవని సహా నికానుండి వార్తవచ్చినది.

గ్రీను

సహానికా సేనలు.

శత్రుశక్తిపాతుల ఆభిప్రాయము.

ఏథెన్స్ డిసెంబరు 28:— జర్మనీవారియం దభిమాన మున్న ఒకవ్యతిక యిట్లుతెలియజేయుచున్నది — మిత్రులందలి వారు సహానికాను బలపరచుటచే, ఆస్ట్రీయా జర్మనీ సేనలను

యొడిరించుటనలన క్రయోజనమందెను. వారి సైన్యము నాక నము చేయుటకుగాని, ఖయదీలుగ తట్టుకొనుటకుగాని నీలు లేదు. ఇక్కడ వీరిని మట్టడించునయెడల, ఆంగ్లవారులు తమసేనల నింకావోటికి తిప్పిరానిపోవుదురు. ఇదివరకే ఆస్ట్రీయా జర్మనీసేనల వెదిరింపుచున్న సేనల దివిలన మరలక బలపడగలవు.

బల్గేరియా

వార్షా పట్టణపు ముట్టడి.

రష్యావారు ఫిరంగులను వేయుట.

కోను డిసెంబరు 28:— బుకారెస్టుపట్టణమును డి క్రింది తంలివార్త వచ్చినది. శుక్రవారమునాడు రష్యావారు వార్షాపట్టణము మీద తిరిగి ఫిరంగులను వేసి బల్గేరియా వారి టూర్పిడోకడవను ముంచిరి. పట్టణములో చాల చోట్ల నిప్పు ముట్టుకొనినది.

ఆస్ట్రీలియా

మరణము.

లండను డిసెంబరు 29:— వెల్లింగ్టన్. కాకనుదీవుల యజమానియగు ఆండ్రూరాను గారు వృత్తినిండిరిని తెలియ మున్నది.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టులో యుద్ధము.

లండను, డిసెంబరు 28:— ఈజిప్టునవిహద్దులో యుద్ధము జరిగినదని టర్కీవారు నిన్న నొక కాలపికవార్తను ప్రకటించిరి. డిసెంబరు 14 మొదలు 24వతేదీవరకును యుద్ధ మేమి యును జరుగలేదు. 25వతేదీ ఆరబు మూలబలముచూడ కను గొనబడి తరుముడిన దని వార్తాసంఘమువారు ప్రకటించిరి. న్యూజీలాండువారును డిక్టేటరు శత్రువులను తరిమిరి. మాలో నష్టము కొద్ది.

25వ తేదీని జరిగినయుద్ధమున పూర్తిగా విజయము కలిగినది. పశ్చిమవిహద్దునున్న సేనయంతయును క్రిష్టమును దినమున యుదయమున త్రిపాలిసేనవై గలిగెను. శత్రువులు 3000 మంది యుండిరి. పశ్చిమమున 8 మైళ్ల దూరముననున్న లోవలో శత్రుసేనలు కూడెను. మాలో నష్టము కొద్ది. శత్రుసేన లో మారులైనవారు 200 మంది కనబడిరి. యుద్ధనాకలు మాట బానటయై ఫిరంగులను గాలెరు. 11-13 తేదీలకు జరిగిన యుద్ధమున శత్రువులలో 800 మందిమారులైరి. అవి కయిరో నుండి డిసెంబరు 29 వ తేదీని తంలివార్త వచ్చినది.

మెసపోటేమియా

మెసపోటేమియా.

దల్లి డిసెంబరు 29:— 137 బాలితాప్రకారము మెస పోటేమియాలో 117 మహారాష్ట్రజనములు రెప్పిసెంటు హెచ్. జి. హెడ్, అసిస్టెంటు కమిషనరు కెర్నాండ్ జి. ఎన్. యమ్. డి. గార్లు చనిపబడిరి. 21వ పదాధినశము నులేదారు కత్తరగాన వ్యాధియులయన చనిపోయి.

జర్మని

జర్మను సాంఘికవాదులు

రాజద్రోహము

లండను డిసెంబరు 28:— వెల్లింగ్టన్—పదిమంది సాంఘిక వాదులవైర రాజద్రోహపునేరములు మోపబడినవి. వారు కార్లుసంహేదద్ద విచారింకబడుచున్నారు. ప్రజల తిరుగుబా టూనర్ప వారల ప్రాత్యాహవరణముండిరి ని మరిమార్పువై దోహదోపణమొనర్చబడెని వర్తమానుకతిక వ్రాసెను.

స్వీడను

నిర్మును అను స్వీడనుదేశపు నాక.

లండను డిసెంబరు 28:— నిర్మును అను స్వీడనుదేశపు నాక 25 తేదీని ఉత్తర సముద్రమున ముంపబడెను. ఈ నాక జోస్తనునుండి కొనెను పోగుచు పోవు చుండెను. నావి కులు ఇమింగునాము గ్రిమ్మచిలవద్ద దింపబడిరి. వీరు ప్రబల మగు గాలివానయందు సముద్రముపై పడకలలో మూడు దిన ములు గడపిరి. చాల అలసిపోయిరి.

క్షుత్రిము మహాసభ.

వైది వివరింపబడిన సభ నిమిత్తమై వెతుక కలకత్తా హైకోర్టులో జడ్జిగనుండి అభ్యుతులగు కారదాచరన్ చిత్ర గారును, రాత్రిపహద్దన బ్యూట్ర ప్రసాద్ గారును నిన్నటిదిన మున లాహోరునకు విచ్చేసిరి.

శివ ఆఖిలభారత మహమ్మదీయ మహాసభ

బొంబాయి లో నూతనముగా.

ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల యువన్యాసములు

(ఈ సభ్యులు విశేషము వర్తమానం)

ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుని ప్రసంగము.

బొంబాయి దినపత్రిక 80.— నేటిదివసన బొంబాయి లో సమావేశమైన ఆఖిల భారతీయ మహమ్మదీయ సభలో, సభ్యులను, ప్రతినిధులను, స్వాగతమర్పించుచు, ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు అయిన హుస్సేన్ అలీ ఖాన్ పీర్ ఖాన్ గారు చదివిన యువన్యాసమును దీర్ఘమున ముద్రించుచున్నాము. కొందరు లేవనొని భయముచేత యుద్ధసమయములో మనము సభకు జరుపుట సంభాష్యముగ నుండదని యొచించికొని, మహమ్మదీయసంఘసభ్యులు, భయపడి సభకు దూరమై ఆ కొందరిమాట వినియోచించి యెడల రాజ్యాంగవిషయములలో మహమ్మదీయ ప్రతినిధులకి పాటుబడుచుండిన సంఘము నిర్వీర్యమైపోయి యుండును. కాని విచేకనంతుల సదభిప్రాయములను పురస్కరించుకొని సభకు జరుపుటకే నిశ్చయించిరి. మహమ్మదీయ నిరీతిల జరిగిన మహమ్మదీయ సభకు యెడల దురదృష్టవశమున కొన్ని యభిప్రాయభేదములు ఉదయించినవి కాని, దైవానుగ్రహమువలన వాటిని దాటి ప్రాయము లిప్పుడు నశించినవి. ఇక్కడ ఆఖిలభారత మహమ్మదీయ సభ జరుగుట కిది మొదటిసారి. ప్రజల యొగక్షేమము విషయము చర్చించుటకు సమావేశమైన సభకు మహమ్మదీయ ప్రజలు అను విశ్వాసములును చాలించి వాటిని గమనించుచు, వచ్చియున్నాడు. అట్టివారికి సమావేశమైన సభాభూమిలోను, విచేకనంలోను, వ్యవహారములను చర్చించుటలన, మనకంత యో ప్రయోజనము కలుగగలదు. మనసమావేశమువలన నెంత యో మహావికారము కలుగగలదని నేనువిశ్వసించుచున్నాను. ఇందలన మన ప్రయత్నములు దృఢపడి మన సంఘమునకు, శత్రువునకు చాల ప్రయోజన ముండగలదు.

యుద్ధము ఎల్ల కాలమును జరుగదు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ముగియును. యుద్ధమువలన బ్రతుకునకు ఇందియమున పరస్పర సంబంధము దృఢపడినది. హిందూ శత్రువులను మన ఆంగ్లేయులు ఈ దారి ద్వారా ముగిసి నిర్వహించుచున్నాము. భారతీయులయందు వారికి ఆదరమును, సానుభూతియు, వృద్ధి యగుచున్నది. ప్రాత్యక్షస్థులైన పోయి మనశత్రువులను భయపరుచుచున్నది. భారతీయులు మనోరథములను నెరవేరుగలరు.

సభ్యభావముతో, భారతభూమిలోని వివిధభాతుల వారును పాటుపడుచుండ మన ముఖ్యభావముతో నుండ జాలము. భారతవర్ష భావ్యుత్పత్తికి మన మును తగు విధమున పాటుబడవలయును. ఆత్మవిశ్వాసము, శక్తి, గౌరవములతో మనము స్పృహించవలసి యుండినయెడల, మనమును కార్యభారమును వహించి, భారతభూమియ వికాసమునకు పాటు పడవలయును. వ్యక్తులగు గాని జాతిగారిని ఆచరణ ప్రార్థనముగ కార్యప్రార్థికలుగా కార్యప్రార్థికలుగా ఉద్ధి విచేకనములు. మాత్రమే రాజ్యాంగములందు ఆదృష్టమును నమ్మకొని వేటాడుచుండుదు. ప్రస్తుతము మనసంఘముకొద్దీ భావముతో భర్తవినాభి తతోనుండి పనిపట్టింపుడు చేతులు జోడించు కొని కలిసి ఇతరులను ప్రేమపడి యుద్ధించువానిని "భవతిభిక్షాంజేహి" అనిచేయి జాదియగుటకు చాల సంతోషముగ నుండును. అట్టివలె మియు మనకు పనికిరావు. వ్యక్తికిని ప్రయత్నమును మనము నమ్మకొని సామర్థ్యముతో పనిచేసి మనము గమ్యస్థానమున చేరవలసియుండును. వ్యక్తివిశ్వాసములు మనయందావాలి కాకాదా వృద్ధియగుచున్నవి. ఇందువలన నే మనలోని అవిశ్వాసము తరగ నంతరించుచున్నది. ఒకరి నొకరిని నమ్మకపోవుట వలన, ఇంతవరకును శత్రువులలోని వివిధభాతులకు అన్యోన్య భావము కలుగుటకు ప్రతిబంధముగ నుండెను. పరస్పరవిశ్వాసమువలన, అన్యోన్యభావమును, మహాకావమును చేతమనందెన్ని విల్లినవి. ప్రజలయొకే భావముమీదను, ఏక కార్యపరతంత్రమీదను, భారతభూమియ వికాసమును భావ్యుత్పత్తి యొక్కాధారపడి యున్నది.

ఆధ్యక్షుని ప్రసంగము.

మహమ్మదీయ మహాసంఘమునకు జేరిన గృహియములను మున్నందు ముచ్చటించవలయును. మనలో కొందఱు ఈ సమావేశము ఇప్పటికే అనవసరమని వాదించిరి. మఱి కొందఱు ఈ సమావేశము ఈ సగరమునందు మాడుట యాచితముకాదని వాదించినారు. ఆఖిలభారతీయ కాలమున

నందఱు మేల్కొంచి నడుముల బిగించుకొనుచుండ మనము మాత్రమే చేతులు ముడుచుకొని మిన్నకుంటుండు యాచితమగు నా? కొలదికాలములోనే యుద్ధము సాంతముగాగలదు. యుద్ధానంతరము హిందూ శత్రువున మూతనయగము ఆరంభము కానున్నది. అప్పటి యనవసరములను గురుతించి కార్యనియోమము చేసికొనువా రెవరు మొదటి పక్షపు వాడుల మాటలను విశ్వసించ జాలరు. కుండవత్తు వారివాద మంత కంటెకు మరకముగ ప్రతిపాదించవచ్చును. బొంబాయిలో దేశీ యమహాజనసభలో బాటు మన మహమ్మదీయ సంఘమువారు కూడ సమావేశమయిపో మన వ్యక్తిత్వమునకు లోపమునని యు హిందూసంఘములో మనము విలసిపోయినవో మన ప్రత్యేక వాంఛితములకు ప్రత్యేక శ్రద్ధ అభివృద్ధిపరచియు వీరు వాదించుచున్నార. హిందూత్వము మహమ్మదీయముల సాధ్యమైనంతవరకు వేరుగ నుండుటయే వీరియోద్యమము. ఇట్టి అనుచితా దర్శనము లిదివరకే ప్రోత్సహించబడినవి. ఇప్పుడు వానిని గురించి మరల విస్తరించి ఖండింప నవసరములేదు.

ప్రత్యేక సాంఘిక వ్యక్తి.

మామవు లాల్ ఖాన్ తమతమవ్యక్తిత్వములతోను నెట్లు ఆభిమానపడుచుకొని సంఘములను నెట్లే తమతమ వ్యక్తిత్వమును నిలుపుకొనుటకు పట్టుబట్టుట సమాజము. ఏ వ్యక్తికి దగిన గుణ సంపదయు, శరీర శూన్యమును, బాహ్యబలమును వానికి ముఖ్య చిహ్నము లగుచున్నవి. వానిని దృఢపరచుకొని వెంటనే కొనుట వానికి నెంతయు ప్రయోజనకరము. వానికే కాదు; వాని సంఘమున కంతకును కూడ బలకరమగును. ఈ వ్యాయము సంఘములకును నొప్పుచున్నది. దీనిని గుర్తించి అట్టివాడు ఆఖిల భారత మహమ్మదీయ సంఘమునకు దీక్షి వ్యక్తిత్వమునంద నవసరములేదని యెటు లనగలడు? మహమ్మదీయ అవసరా నవసరమునకు తీరికొని భారతభూమియనునట్లే ముఖమున విచ్చుటకు ఈ సంఘము ఆధారమునకు కదా! అట్టివో నిది యనవసర మెట్లును? దీనిని దుర్వినియోగము చేసినపుడు దుర్మయములకు కారణమైనవో అవచ్చును. హిందూ శత్రువులను మహా సంఘములయొక్క అన్యోన్యతయు, సామరస్యమును పోషించి వెంటులై యుద్దేశించబడిన యీ సంఘములు సామరస్యమును వెంటుకొని వైషమ్యములకు కారణ భూతులయినవో నిది యపాయకరములగును. కాని యిది జట్టి దుర్భిమానములకు నెడ మొనగుట కిది తరుణము కాదు. మనమందఱమును ఏకశరీరాంగములమని గుర్తించవలసినవలయు నున్నది. మనలో నెవరైనను ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వమును భూమికి చూచుకొని యందువలన నెవరులకు గలుగుచున్నా లను సరకు గానపోయినవో తత్ప్రత్యేకాభివృద్ధివలన కార్య తోషయోగమేమియు లేకపోవుటయే గాక యాజ్ఞాతీయమునకు ప్రత్యక్షాదర్శనము సంపాదించుచును. వర్తమాన కాలమునందు ఈతత్వము సర్వజనాదరణమునై వ్యక్తిత్వమునకును, సాంఘిక జీవనమునకును, సమస్తమునకు గల్గించుచుండుట కూడ నెంతయు సంతోషకరము.

మన విద్యుక్తములు.

రాజాధిరాజులు, ప్రాప్తప్రాప్త ఫలదాయకుడు నగు భగవంతుని ఋణమును దీర్చుకొనుట మన ప్రథమవిద్యుక్తము. పిమ్మట వరుసగ మనచక్రవర్తియందలను మండేశము యెడలను మనసంఘము యెడలను గల విద్యుక్తములను నిర్వహించవలయును. మనరాజభక్తి వ్యక్తము. సమయమునచ్చి పట్టెల వానిని కార్యనియోమమున కూడ వ్యక్తపరచితిమి. ఇకముందు సామాన్యులు చేయుటకు మనకంత యావనోపగోగ సంతకరకు సాహాయ్యము జేయ సంసిద్ధులమయి యున్నాము మన గవర్న మెంటు వారి కై మన మెప్పుడును సాహాయ్యముచేయుచునే యున్నాము. మనము వారి పాలి తులము. కాననవ్యక్తులగు వారిపాలనకరమగుట మనమెప్పుడును తోడ్పడుచునేయున్నాము. ఇట్లుచేటి వారి నెప్పుడును ఖండించలేదనికాదు. మన శత్రువీరమునకును, పతిల సామ్రాజ్యహితమునకును వ్యతిరేకములగు ప్రయత్నములయొ విమర్శించవలయును వానిని విమర్శించునపుడు నిష్కల్మషులమై, మిత్రభూతులమై, తొట్రుబాటులేక, తీవ్రవాదులము గాక ప్రవర్తించవలయును. దైవ ప్రేరణమువలన మనకును ఇంద్రాంజనమును సంబంధభాంధవ్యము కలిగినది. దైవ ప్రేరణ

మును ప్రోత్సహింపువాడందలను. మంచియో, చెడ్డయో, వారితో బాటు మనమును కలసి కార్యనిర్వహణమును కొనసా గించవలయును. ఇట్లు వారితో కలయుట మనకు సంపూర్ణ ప్రయోజనకరమగునని నాకు మనసార తోచుచుండెనేని వారితో భేదపడుటయే మనకు శ్రేయస్కరమగునని నేను నమ్ముచున్నది. తరువాత ఏకజాత్యుత్పత్తి వాక్యములు నన్ను బంధించి భాధపెట్టినను సుయోగా, నామనోమృతమును నేను చెప్పకుండజాలను. నిశ్చయముగా, ఆత్మకుద్రిగా ఈ ప్రాకృతిపీడి సమీకరణము ఉభయ శ్రేయస్కరమునగునని నుద్దేశించబడినది నేను నమ్ముచున్నాను.

సోదరసంఘములు.

మహమ్మదీయ సభ్యులయొద్ద మనము వాదనక భావాదివ్యుక్తమును గురించి వాడుభిప్రాయము నిదివరకెన్ని మామూలు విచేకనంపినాము. ఇప్పటికిని నేనాడుభిప్రాయము లనే నమ్ముచున్నాను. ఆఖిలభారతీయమయలేనియైన పర్యా లోచనమునకు వచ్చినప్పుడు, నేనిక నుండచితాభిమానముల నాది రింపజాలను. ఇది దేశీయులకును భారతీయులకునగుల అన్యోన్య స్థ పరిణ ర్షములతో ఆచారమర్యాదలతో భారతీయ ప్రవక్తి వచ్చెనేని, నేను నాజాతీయత నేగాని మఱిదేని పాటించజాలను అట్టిపందగ్ధములందు నేను మొదటినుండి చివరవరకు భారత పుత్రుడనై నాని, మఱి యేవీరమునుండబోదు. ముందుభారత పుత్రుడను, పిమ్మట మఱియొకడను, అటుపిమ్మట మఱియొక డను. ఆమంతరములు నాకు పనికిరావు. అట్టివిషయములంద మున్నందు భారతపుత్రుడను, పిమ్మటను, అటుపిమ్మటను కూడ భారతపుత్రుడనే. అపుడే సంఘము ఆనంఘములను విభేదము నాచునోద్వేషిని గలంచజాలరు. కాని దైవసమానుడను. మామూల గురువునగు మహమ్మదునువోక గురిని యుక్తముజ్జలత ప్రతిరోధకమగు విషయముచేచినప్పుడు నేను దానికి నెంతమాత్రము ను సంగీకరింపను సయ్యోకదా; అటు ఆవిషయమును ఆలా చించుటకై న నామనసాపృబాలరు. ఆఖిలభారతీయ విషయములందు నేనెట్టి సుస్థిరభారత పుత్రుడనై ప్రవర్తించునో, దైవ విష యములగు విషయములందును నేనెట్టినుజిరిత మగుల్కానునో ప్రవర్తించునో శత్రుశత్రువునకును, మొదటినుండి చివరవరకు, మూల్యమునై గురుభూమిపరతంత్రుడనై యుండును.

ఈవ్యక్తమునకు, ఇట్టి స్థిరభూమి ప్రావీణ్యములకు గా కారణములను నేను విస్తరింప నక్కరలేదు. ఇప్పుడు భారత జనమనఁబలు నొత్తిడిచేయమన్న విషయము లన్నియు హిందూసంఘమునకు నెంత ప్రాముఖ్యములో మహమ్మదీయ సంఘమునకు నంతటి ప్రాముఖ్యములే కదా! పోషియుండు హిందువులను ఎట్టివన్ను బడికే లోబడినాలో, మనము (పన్నుబడికే లోబడియుంటిమి కదా! ఇట్టిల మంజూరము భాధకరకావనములన్నియు మహాదాష్ట్యమున విచ్ఛేదమున నెట్లు బాధించుచున్నవో, మహమ్మదీయులను కూడ నెట్లు బాధించుచున్నవికదా! మహమ్మదీయ సామ్రాజ్యమున హిందూ ప్రతిక, కంటె నెక్కుడు స్వాతంత్ర్యము లేకుదా! స్వామివిచారణ విభావమునకు సంఘములకును సమావేశము! ఆయనదృష్టాని నేషధక కావనము ఒకపట్టుయొకరికిగను, మఱియొకటిపట్టు ము యొక విధముగను విధించబడలేకుదా! విద్యుత్తు బడి, నా, యవిచారణ పాలనకార్యము మన్న గు ముఖ్యవిషయములందు అన్ని సంఘములకు సమావేశము, సమావేశములే యున్నవి; అందఱమును నొక్కయొడలోనే యూచుచున్నాము మునిగితిమా, యందఱమునకలసి మునుగరలమును; తేలితిమి యందఱమునకలసి తేలవలయును. అయినను అప్పుడప్పుడప్పుడు కొన్ని కొన్ని స్వల్పవిభేదములు కలిగిన కలుగవచ్చునో అట్టిపనులు ముందుగా వాదప్రతివాదముల కొంచెము మెరుకై తీవ్రపర్యులకు నొడవదేసిన నొడవదేయవచ్చు. కాని యిట్టి తరుణములను, అప్పటి తీవ్రమాటలను పశ్చాత్తాపకారమున కాని, యంతకంటె కొరగావు. అట్టి స్వల్పవిషయము లన్నియు సంఘములకు సభకు పానుభూతితో, మిత్రులతో, అన్యోన్యభారతీయతో చర్చించిన పరిష్కారముగాగలము.

మనకును ను జేసికొనవలయు విద్యుక్తములు.

మనకుమనము. నేనుకొనవలయు ప్రథమవిద్యుక్తముగ వ్యయం సాహాయ్యము. ఇంతవరకును మనమెల్లప్పుడును నితరుల సాహాయ్యమునే యాసించుకొని యుంటిమి. ఆధిరములగు నిష్టగుమ్మలను వదలి యీపాటికి మనమై. మనకాల్పించి నిలువజేర్చిన బాగుండును. మననింతకాలము అపవర్ణకమును, భయమును ముట్టుముట్టియున్నవి. హిందూత్వముయెడల మన మన వసరముగా నను మానపడితిమి. ఈ భావము లన్నియు నికడలకలయును. స్వతంత్రులమై, కన్నుల విప్పి చుండుంతట సంగతిసందర్భముల సదుపయోగములను మనసంఘముతోనే బయలుదేరిన అంతర్వేదములను సను న్నూర్తిగాను సమర్థతాబుద్ధితోను చక్క జేసికొనవలయును.

గర్భ మేలువారి ప్రియ కృతములు.

గర్భ మేలువారియెడల మనకు పెట్టి విధులు కలవో, యెటులనే మనయెడల గర్భ మేలువారు కొన్ని విధుక్రమములను నిర్వహించవలసియున్నారు. ఇందులలో ముఖ్యమైనది ముఖ్యపక్షపాదముగా హిందూదేశము సుపాదించిన లాభములను కృతజ్ఞతాబుద్ధితో స్మరించుకొనుట. ఇది యింకను సంతోషము లభింపవలసింది. భారత హితైక దృష్టితో నాచితిమో, భృత్యులనుగూడ లభింప నన్నదే బాధిత కనాధర నిమయులు గర్భ మేలువారు. ఇంతకాలమును ఇందులకు శ్రేయ హిందూదేశ భారమును భారభరించినదేగాని భారవిధులనుగూడ హిందూదేశమునకు చేర్చినది కాదు. ప్రపంచములోని యితర జాతుల సత్కారమును దీనికి గడిచినది కాదు. దేశమునకు సహజ సంకలనము వలయునట్టి సేవించియుంటున్న విధుక్రమమును, దానిని నిర్వహించినది కాదు. భారత ప్రభుత్వము కృతజ్ఞతాబుద్ధి ప్రభావములను సంతృప్తి తేజస్సును దెచ్చుచేర్చుటయు చేసినదిగాదు. పోయిన బుట్టినది శతాబ్దములనుండియు హిందూదేశము ఆంగ్ల పాలనమునకు నుండి నప్పటికిని, సాంఘిక నైతిక ఆర్థికాధిపత్యములను ఈ కాలపాతమునకు దగిలముగా నిర్వహించినది. భారతీయ తనము సాలా విధానము నిర్వహించుటయు, తద్విధానమును పరీక్షించుటయు గా నిర్వహించుటయు కాని, ఉపపాదకాధికారము కలుగలేదు. ఇందువలన నేమనగలము దేశములకు గర్భోదయములేమున్నాననుకొనవచ్చును. సువర్ణములను ఎంతకీ వారు ఆత్మ ముద్ధితోను స్వాధీనముగనుకొని, వారి కర్తవ్యముగాను గాన పాలన భారమును నిర్వహించుచున్నారనియు నానమ్మకము. అయినను కేవలము ఆజ్ఞలను కొనసాగించుటయందే బీజకాలమును ధారప్రయోగమునకు నూతన విధానములను నూతన పరిస్థితులకు నుండును తెలిసి తేటము బడవ జాలవు. వారికి కృతజ్ఞత దృష్టి కలిగి గర్భసామ్య దృష్టి లభింపలేదు.

భారతీయులు - పాశ్చాత్యులు.

విషయముల నిన్ను నైనై? పాశ్చాత్యులకుంటే కొన్ని ముఖ్యములను దీనిని పరిశీలించెదము. ఇంతవరకు భారతీయులకు ఆహారము లగుటయేగాని బ్రతిమలాన మనకు మృత్యు కారణములనుగూడ నయిన పారభాటులు కొన్ని సంభవించును. మల సామ్రాజ్య తీరనమునందును మృత్యు ప్రతి దృష్టి సామ్యమునకులతో యుగిసితిమేని యీ లోకమును కృతములు కాగలవు. ఉపపాదకాధికారమును గురించి చెప్పవలెను. హిందూ కేవలదేశములనుగూడ పాశ్చాత్యులనుగూడ మర్శ్యగర్భుల నియమించుటయే మనకు కట్టి యిచ్చియున్నాము. మరొకటి మరొకటి పరిశీలించెదము మనకే సామర్థ్యములకు దగిలముగా మనదేశమునుమనము కాపాడు కొనసాగించినది నీయున్నదా? పాశ్చాత్యులనుగూడ ఎన్నవ వంతు మనకారకుల నీయున్నదా? ఏదేమనెదమునను, వైదికమును, వాచికమును, రాజ్యాంగమును - ఈయన విధులను మర్శ్యగర్భులను మర్త్య మార్త్యములుగా బరి గణించవలెను.

మట్టమునకు నైశాధ్యగర్భులను బరిశీలించెదము. మన దేశమునందు మృత్యులను, వీరవంశ సంభూతులను మరల రెండరిందకలదు. అయినను కమిషనరులకు నొక్కోను సహకారులు కాకపోయిరి. మేజరులచేదారి యాధ్యగర్భులనుగూడ, మేజరు రిసాలార్ యాధ్యగర్భులనుగూడ మిరియిన వై యాధ్యగర్భులనుగూడ మనవారలకు నిరపుగానున్నది. దోపిడిదొంగ లెంతభాగ పెట్టినను, మర్త్యులకారులు దారుల గొట్టుచున్నను, కేవల స్వయంత్యధానమును ఆమధమును ధరించరాదని ఆమధధారణ నిషేధకాసము ఘోషించుచున్నది. కర్రలాటిలైన బేలునుబట్టి కొండటియభిప్రాయము. ఒకవైపున ఈయనమును చట్టమునొకటి, మరొకటి వైపున సోదరులు గణనంగనుగూడ కార్యవిరూపిణములను గన్నా కట్టి కీరగర్భులను మార గొనుచున్నాడు. వీరు అంగ్లేయు సేనానాయకులచే బహూకరింప బడినారు. ఇట్టివీర గుణ ప్రాధాన్య సోదరులయిన ముట్టికట్టబాటులే? మాకు నైశాధ్యగర్భుల నీయున్నాడు. మాకు నైశాధ్యగర్భులనుగూడ, మా నైశాధ్యగర్భులనుగూడ బలమును తోలువయొగింప కలెదవో, అర్థంతైనది కాశ్యకమును నిట్టితీరమును నైశాధ్యగర్భులను తేటదే నియమించుకొని! అధికమల ప్రదాయమును భారతీయ సమైక్యత రిసాలార్ సాహాయ్యమును, జహానవారి సాహాయ్యమును నిర్వహించుటయు లిప్పించుటయు కదా! మాకు నైశాధ్యగర్భుల నీయున్నాడు. మాకు నైశాధ్యగర్భులనుగూడ, మా నైశాధ్యగర్భులనుగూడ బలమును తోలువయొగింప కలెదవో, అర్థంతైనది కాశ్యకమును నిట్టితీరమును నైశాధ్యగర్భులను తేటదే నియమించుకొని! అధికమల ప్రదాయమును భారతీయ సమైక్యత రిసాలార్ సాహాయ్యమును, జహానవారి సాహాయ్యమును నిర్వహించుటయు లిప్పించుటయు కదా! మాకు నైశాధ్యగర్భుల నీయున్నాడు. మాకు నైశాధ్యగర్భులనుగూడ, మా నైశాధ్యగర్భులనుగూడ బలమును తోలువయొగింప కలెదవో, అర్థంతైనది కాశ్యకమును నిట్టితీరమును నైశాధ్యగర్భులను తేటదే నియమించుకొని! అధికమల ప్రదాయమును భారతీయ సమైక్యత రిసాలార్ సాహాయ్యమును, జహానవారి సాహాయ్యమును నిర్వహించుటయు లిప్పించుటయు కదా!

గిరొయినా? ఎరుగరాక ఎరుగూ నొకరి దిటుకు ముందును నడుచు దండగోడితనమును, ఎట్టివాధకరమును యాటంకములు వచ్చినను మునును చెదరినీరు మనోధైర్యమును, దేశసేవాపరాయణత్వమును ప్రీతితనముగా గణించగలగుటయు, ఈ జాతీయ లక్షణము లన్నియు ముఖ్యముగా నైశాధ్యగర్భులచే అధ్యయనమునుగూడ. ఇట్టి వైశాధ్యగర్భులచే తొలగించబడిన మానకాటి తీరహిత మయి, కేవలము కీలు యంత్రప్రాయమును బోవుచున్నది.

నా కా నే న

నాకోద్యోగములలో "లస్సాగు" పనిని మిరియిన పనులకు మనవారలను చేర్చుకొనవలెను. ఒక్కోకప్పుడు ఈ సీసపు టుంగ్గమునుగూడ మనకు దొరకకుండ ప్రయత్నించుచుండును. మనదేశమునకు ఆర్థికతరంగాల మను సహకారము కలదు సమైక్యతనుగూడ సుగుసాలో నేర్చిన జాతు లన్నియొకటవు. వీరికి వారి సహజసామర్థ్యములను విమృత ధర్మముకదా! భారతీయులు నాకోద్యోగములనుగూడ కారందలు. తగిన కిత్తును నీయు, తగిన బోధనమును, యూరిక యన్యతలను లాభి మేమి? ఆ యాద్యోగములను భారతీయులకుగూడ నీయును; అందుకుదగిన కిత్తును, జ్ఞానమునుగూడ గలగజేయును; అప్పటికిని వారు వెనుకబడినదేమో చూచెదము. మన నాకా కాశ్యము మన పూర్వ వరి తల్లిల యం దె గర్భక్రమముగాను, తగినతీరమును దొరకక మాకాశ్యములంత యంతర్వేషము, అంతర్వేషము కావలెను నీయున్నది.

మిమ్ములు ఇండియన్ గిరొయినా ఆద్యోగముల విషయమున ను, రాజ్యాంగోద్యోగములనుగూడ భారతీయులకు గలగజేయుటనుగూడ మనకు దొరకకుండ ప్రయత్నించుచుండును. హిందూదేశ దాద్యోగమును తెలిసికొని, ఇట్టి నీతిగిరొయినా లన్నియునుగూడ.

కృషి వాణిజ్యములు.

కృషి వాణిజ్యములనుగూడ మనకు దర్శకావతీతుల మయినాము. విదేశకర్షుల బోటికి నిలువజాక ముఖ్య కృషులు అడుగంటినవి. కొత్తకృషులు నెలకొని పనితీరు మయి, అంగ్లేజీయుల హితమును నాలోచించి, మనకే కృషులు తెలుసుకొనుటకు పీఠావకత జేయుచున్నాము. ఇందునకు ప్రోత్సాహము విషయములలో నిధిపంపి ఎక్కువ పన్ను విధర్మమునుగూడ. నూతనపుడు, లాంకాపుడు సగరముల లాభమును తీసికొని, మనదేశమునకు తీసుకొని బట్టల వై పన్నులనిధిపంపి. యా దాద్యోగములనుగూడ జగ్గును వ్యాపారములనుగూడ నీయున్నాము. ఇంతవరకు నొకటి, అధికవికలులనుగూడ పాలనాధానమును జూపుచున్న మనముండియోగగర్భ మేలువారుగిరొయినా వలెను చేయక మనదేశమునకుగూడ విదేశీయులకు వదలుకొనవలసిన వారయినాము. వారివారి ప్రభుత్వములకు ధనసామ్యమును బడసి, విదేశీయులకు తనవపుక భుజులతో మనమార్కెటుల నింపుచున్నాము. కృషి వాణిజ్యములనుగూడ విదేశీయులకు విదేశీయులకు కాని యిట్టి తరుణములనుగూడ చేయటా విమరుగలగిరొయినా మనమున్నాము.

మిమ్ములు విద్యార్థులనుగూడ విమర్శించి, కృషి వాణిజ్యములనుగూడ విమర్శించి యిట్లుచెప్పి.

భాధకర కాసములు.

ఇటీవల ముఖ్యముగా రెండు భాధకర కాసములు గురించి మాట్లాడవలెను ఒకటి, "పత్రికా కాసము," రెండవది "హిందూదేశ గ్రామకాసము." ఈ రెండుకాసములు కలియుక బంధనము. మన నాయకులలో కొందరి మానసాగ్రాములకు భంగము పెట్టివెట్టినది ఈ విషయమై మనము దీ యుచున్నది యుచున్నది ఆర్థికతరంగాల కులసంధి. ఈ సందర్భమున మనము దీయభిప్రాయమును స్పష్టము చేయవలెను. ప్రజాపీడ యనినను, పృథా వాధ యనినను, వాకెరి మాత్రమును గిట్టువు. అట్టి వాధ అసంతృప్తిలను జనభాగము కలన కలిగినను సరియితే గర్భ మేలువారు ప్రజలకుగలిగినను, సరియే యెటుల గలిగిన, పృథా పీడను మూల పరికరాడు, స్పష్టమైనది నుండియు మన జన సంభూతులను బాలించ వలసి నపుడు ఉపయోగములను రెండు యాభ్యుదయము నిర్వచితములయి యున్నవి. సామ్రాజ్యధానము పేరుపూర్వకముగా గాని భయపూర్వకముగా గాని మనవలెను. విప్లవకారుల వైదురైనను, గర్భ మేలువారి వాధలైనను కొంతవరకు నొకా నొకప్పుడు నెగ్గి నెగ్గవచ్చును కాని యానిజమును కాశ్య రము కానేరదు. ఈవిషయమునకు ప్రతినిజమును మన పేటనే

సంభవము కాగలదు రాజ్యాంగమునకును సమర్థింపు నవసరమును సుపయోగించుటకు నీదగ్గర దారులు తన్నుకు దారులయినవారు దారులములు కాగలవు. భయభంధములెప్పటికిని కాశ్యరములు కానేరవు. ఎప్పటికిని ఆత్మయుగా కర్మిగల బంధములు పేరుమధములే కాని వేరలేవు. ఈవారి యారాధనయందు నను నగుగాక; ఎంతదూరమునను, ఈ మాగ్ధ పృథామును విసికింపజాలరు. మన సామ్రాజ్యతీరమునందు ఇది యొక ఆర్థికతరంగాలనుగూడ కావున పృథాగర్భమునుగూడ తొలు పాటులేక విదానముగా మునుటను, హిందూ ప్రజలను ప్రేమ బంధములను విగ్రహములు యాద్యము యున్నది.

హిందూదేశకర్మములనుగూడ మనముదీరు నాయకులకు మనముదలి, బాధరాలి, వపుకాలి, గారము, మరొకరును స్వాధీనత్వవిహితములు, నిర్వహణమును ననుభవించుచున్నాము. వామలను ఆపారము చేసికొనవలెను. ఈలోకమునందే ప్రభుత్వమునుగూడ, ఇట్టి కర్మముల పాలు గావలసినవిన్నవను, స్వగ్రామకర్మములనుగూడ కాననములను గలిగి యుండక తప్పదని వాద్యమును నమ్ముకొను ప్రతి ప్రభుత్వము తననుతనములకు వెలులను, గోపలను తొందరములను గురుండరక్షించుటకయి కాననములనుగూడ తీరవలసినది. గొప్ప పలుకుబడి, ప్రబాధమును గలిగిన మనముదీయవారు గలను నిర్వహించుటయై దీ కాసముల సుపయోగించిన విధముగా ప్రయత్నించుచుండు గిరొయినా నేను వక్కాణించెదను. వారి నేల నిర్వహించిన వాసము పాలు చేసినది యుగిస్సిన వారల కాదు. ప్రజలు వారికి తో విసవిధముల అనేక యూహలను ఊహించుకొనిరి. జనుకు ఫలాని కారణములను నమ్ముకొని, పరిపూర్ణముగా జెప్పి, ఈ విషయము నిర్వహించ విషయముల విషయము ప్రతీన యూహలను సారదోలు ప్రభుత్వమువారి విధియు యుగి జెప్పి నుచున్నాము. ఈ యుద్ధాధారము నుండియు హిందూదేశ ప్రజలలో మరెవ్వరి ప్రభుత్వము మనముదీయుల ప్రభుత్వముల పరిశోధించబడి యుండలేదు. మనముదీయుల రాజ్యములనుగూడ గరిగ గ్రహించలేదని మనము నిస్సందేహముగా జెప్పవచ్చును. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములో కాంతిగలములు కానను బద్ధులయి యుండును సలూములనేక విధముల తమభక్తిగ్రీష్మకరించి ఆ విధముగానే నడచుకొనిరి. మనముదీయులనుగూడ ప్రజలయొక్కయు, గర్భ మేలువారియొక్కయు, మనములలో ఎట్టిములయిన నాటుకొని గుండరుండుటకయి వారు వ్యాధులుగా చెప్పవలసిన అనేక మాటలను చెప్పుచు మనముగిరి. ఇట్టి ఆర్థికగ్రామము ఎప్పుడు మగ్ధులతో వాదబడవలసి యుండెను

పూర్వ రాజ్యములు.

మహాశయలారా, మన ఆర్థికముల అత అవసరములు విషయము కావు. ఇండియన్ విషయము కావు, మనము యుద్ధాధారములకు వలసిన నీవియుండే నీయును. అప్పుడు సామ్రాజ్యములకు మనకు విధులయినది పూర్వ రాజ్యములను బొంగగలదు. వారి మన ఆర్థికతరంగాలనుగూడ జెప్పవలెను ఈ విషయమునుగూడ. బ్రిటిషుప్రజలకు ఈసంస్కరణములెంత యొకమత్తమునో, యొకటితే తోకొరబడుచున్నో నొకండుగా మనము జెప్పవలెను. ఈ సామ్రాజ్యపు కర్మవరములు పర మార్థములకు నమ్మకమునకి మనఅవసరములన్నియు బ్రిటిషు ప్రజలకు ముందుగా జేరువలయును. ఈవిధములతో ఇంద్ర బాలములె గొప్పములు జూతునని మనముతలంచము. కాని స్వపరిపాలనమును హిందూప్రాసమునకు ఒనగు విధము లేదో అని పౌరంభించుటదేమును. మనకు ఉచితమును జాతి గొనగలదలసిన అధికారమును, దగ్ధాయుగ ఒసంగ బడవలెను. ఏయే పనులు ముందుగా జేయవలెనునో నన్ను గూచించుచుండుకొని చెప్పెదను విజుడు.

(1) స్వపరిపాలనమును బొందుటకు పృథుసోపానము సామ్రాజ్య సభలో కట్టకట్టకొని యున్న అధికారికారుల సంఖ్య పోవలయును (2) పోలీసుల నెక్కువవలసిన అధికార సభ్యుల సభలో సంఖ్యాధిక్యముగా ముండవలయును వారు హిందూదేశ కర్మవరములను మోదవుల దృష్టిసభములకు తగిలముగా చర్చించి వ్యవహారములనుగూడ యున్నాడు. (3) తన వారి రాజప్రతినిధిగారి కాశ్యనిర్వాహక సభ్యులు అధికారులు (వి. సి. ఎన్. గోరూ)గా ముండవలెను ఆ ప్రతినిధికు మును తొలగించవలెను. (4) కందంబడి హిందూదేశ పరిపాలనమును పృథులకు తెలియకుండ నడపు అన్నిచీటివోలులతోను ప్రజాప్రతినిధుల వెలుతును ప్రతీ కించునట్లు చేయవలయును. గర్భముల కార్యానిగార్థకసభ

THE GREAT WAR.

France Wants War Not Peace.

THE WAR MINISTER'S SPIRITED SPEECH.

London Press and the Congress.

AUSTRO-GERMAN ATTACK ON SALONIKA.

LIKELY TO BE ABANDONED.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

The Congress and the London Press.

LONDON, December 29. The evening papers comments sympathetically on the National Congress. The "Pall Mall Gazette" says. The Presidency of Sir S. P. Sinha "indicates that the Congress is reaching the status of a responsible and practical-minded body. Its address will commend itself to every real friend of the Empire. The "Globe" remarks that nothing finer can be imagined than Sir Sinha's statement that a reforms are not expected as a reward of loyalty.

A Steamer Sunk.

LONDON, December 28. A British steamer has been sunk this morning. The Master and the second mate have been saved.

Another British Steamer Sunk.

LONDON, December 29. The British Steamer "Venetium" has been sunk. The crew have been landed.

Destructive Fire at Liverpool.

LONDON, December 29. Several thousand pounds damage has been caused by a fire in a rice mill warehouse at Liverpool.

The New Bishop Of Dover.

LONDON, December 29. Canon Bilbrough has been appointed Bishop of Dover, Bishop Walsh having resigned.

Obituary.

Sir Arthur Wilson.

LONDON, December 29. The death is announced of Sir Arthur Wilson, member of the Judicial Committee of the Privy Council.

Obituary.

LONDON, December 29. WELLINGTON.—The death of Mr. Andrew Ross the owner of the Cocos Islands is announced.

France.

French Optimism.

War Minister's Spirited Speech.

LONDON, December 29. PARIS.—French optimism regarding the outcome of the war was voiced by General Gallieni, Minister of War, in the Senate on the occasion of the passage of a bill authorising the calling out of the 1917 recruits. He said:—"France, who eighteen months ago wanted peace, to-day wants war with its whole energy. Anyone who utters the word 'peace' is regarded as a bad citizen. The great struggle will only end when France, with her allies, is in a position to say 'I will stop, having obtained what I wanted, and I will resume the labours of peace times.'"

France's Resources in Men.

M. Gervais, reporter on the bill, said that the Army Committee had examined the question of effectiveness and come to the conclusion that there was no ground for anxiety. France had plenty of men to last to the end.

Statement of Survivors.

LONDON, December 29. Reuter wires from Malta that there were 316 on board the "Ville de la Clotat," including 135 passengers. The survivors state that the liner was off Crete at ten o'clock on Friday morning when they sighted first a Dutch and a minute later a Greek steamer. Almost immediately a terrific explosion shook the liner from stem to stern and water rushed in. Simultaneously with the explosion a submarine flying the Austrian flag appeared on the surface only a few yards away. The general opinion on board was that one of the neutral vessels was covering the submarine. Both disappeared. In spite of the enormous hole in the stern and the shock there was no panic. Five boats and rafts were launched. One boat capsized and the occupants, who were all women and children, were drowned. Another boat was smashed against the ship's side. Finally the liner plunged, taking down most of those who perished. The submarine remained till the liner disappeared, and then circled round the lifeboats, jeering at the survivors and telling them "There is a British steamer behind which will pick you up." The British ship "Meroc" came up two hours later and spent eighty minutes in rescue work, though the submarine was still visible.

Sinking of the "Ville De La Clotat."

The Missing.

LONDON, December 29. The Messageries Company announces that the missing from the "Ville de la Clotat" include fourteen British Volunteers from Ceylon, whose names are not given, Mr. Moons from Singapore and Mr. Bouchard from Shanghai.

Paris Bulletin.

LONDON, December 29. PARIS.—This afternoon's communique says:—The night was quiet except in the Chaulnes sector where there was fighting with grenades and in Champagne where we bombarded the enemy defences west of Navarin farm.

Russia.

A Russian Duke Goes to Japan

LONDON, December 29. PETROGRAD.—The grand Duke George Michaelovitch is proceeding to Tokio to convey the Tsar's greetings to the Emperor on the occasion of the latter's coronation.

Fighting in the East.

A Russian Success.

PETROGRAD, December 29. A "communique" reports German activity south of Lake Babit, where the Germans attempted to rush barbed wire entanglements, but the Russians leaped out of their trenches, tackled their assailants and drove them to their own trenches. Fierce fighting continues in Galicia.

Russian Bombardment of Varna.

Bulgarian Torpedo Boat Sunk.

LONDON, December 29. ROME.—A Bukharest telegram says:—The Russians again bombarded Varna on Friday and sank a Bulgarian torpedo boat. Numerous fires were observed in the town.

Greece.

Austro-German Attack on Salonika.

An Avowal of "Non Possumus."

LONDON, December 29. ATHENS.—The following significant statement appears in a pro-German paper:—"An Austro-German attack on Salonika would be useless because, owing to fortifications, the Allies can neither be crushed nor taken prisoners. The only result of a successful Austro-German attack would be the transference of the Anglo-French forces to another front, reinforcing armies which the Austrians and Germans already have to face." This presumably inspired argument is equivalent to the avowal of "non possumus."

EGYPT.

An Imaginative Turkish Bulletin.

LONDON, December 30. Yesterday's Turkish communique contains an imaginative story of fighting on Egyptian frontier. On the contrary the Press Bureau announces that there was no fighting on the frontier between December 14th and 24th but the principal Arab force was located on 25th and dispersed.

Enemy Routed.

CAIRO.—The troops engaged included the New Zealanders and Sikhs. The casualties were slight.

Fighting on Egyptian Frontier.

300 Enemy Casualties.

LONDON, December 29. CAIRO.—The operations on December 25th were completely successful. A strong column of all arms of the western frontier force marched out from Mirsa Matru on Christmas morning and drove back the Tripolitan force three-thousands strong which was encamped in the valley eight miles westward. Our casualties were slight. The enemy left over two hundred dead. The gunfire of ships gave us effective support. Reconnaissance had previously encountered the enemy on December 11th and 13th with the result that the enemy had three hundred casualties.

Italy.

Italian Army Approaching Epirus.

LONDON, December 29. PARIS.—It is reported from Salonika that detachment of Italian army at Valona are approaching the Epirus.

TELEGRAMS.

Australia.

The Referendum in Australia.

LONDON, December 29. MELBOURNE.—The "Age" says that the State Parliaments having failed to pass the bill conferring on the Commonwealth Government, during the war and for a year thereafter, the powers sought by the referendum with limitations, a special sitting of the Federal Parliament has been summoned to pass legislation to overcome the difficulty.

Sweden.

Swedish Crews' Terrible Experience.

Three Days in Open Boats.

LONDON, December 29. The crew of the Swedish steamer "Nereus," which was sunk in the North Sea on the 25th, while bound from Boston Lincolnshire to Copenhagen, have been landed at Grimsby and Immingham. The men had spent three days in boats in terrible weather and were completely exhausted when rescued.

United States.

President Wilson's Emissary To Ambassadors Departure of Captain Boy-Ed.

LONDON, December 29. NEW YORK.—Colonel House, President Wilson's special emissary who is going to Europe to convey the President's views to Ambassadors has left. Captain Boy Ed the German naval attaché, departed on the same ship under the British safe-conduct. In an interview Boy Ed denounced the reckless utterances of an irresponsible press.

The German Plots.

A Sensational Development.

LONDON, December 29. NEW YORK.—A sensational development in connection with the German plots has risen in the arrest of Frank Buchanan and H. Fowler, member and ex-member respectively of Congress, both for Illinois, also Francis Monnet, a former Attorney-General for Ohio, Jacob Taylor, president of the Labour National Peace Council, and three others, who have been indicted by the Grand Jury on a charge of conspiring to foment strikes in munition works. It is believed that the arrests, were the result of Straube, Secretary of the Peace Council, who tried to prevent the shipment of munitions to the Allies, turning State's evidence.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

Delhi.

Secretary of State's Message.

Reports from Various Fronts.

DELHI, December 29. The following telegram dated to-day has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British report that the enemy sprang a mine opposite our line south-east of the Hohenzollern redoubt and consolidated near the edge of the crater. Our artillery bombarded the trenches south of Lille Armentieres.

The French report artillery activity and unsuccessful German attack in Champagne.

The Russians report successful raid attacks on enemy forts, west of Riga and near Chortorysk station. Russian torpedo craft in the Black Sea destroyed two sailing vessels near the Bulgarian coast. Several enemy submarines attacked the destroyer, and there is reason to believe that one enemy submarine sank.

The Russians occupied Assadabad west of Hamadan; also fought an engagement 30 miles southwest of Teheran.

No change is reported from the Greco-Serbian frontier.

Extension of Service.

SIMLA, December 29. Mr. E. A. Doran, C.I.E., Postmaster General of Bombay, attains the age of 55 on the 17th January next and is then ordinarily due to retire from the service. Owing, however, to the shortage of officers in the Post and Telegraph Departments in consequence of the war, and the desirability of retaining for the present the services of a capable and experienced officer in charge of the Bombay Circle, the Government of India have asked Mr. Doran to extend his service up to the 1st April 1916.

Simla News.

Winter Depression.

SIMLA, December 29. Another winter depression has made its appearance over the Simla Hills to-day. The snow which is now falling thickly promises to be heavy and more extensive than the previous one.

Children's Christmas Tree.

The officers of the Army Head Quarters are giving their annual Christmas tree entertainment to the children of all employees of the Head quarters to-day.

United Provinces.

The Indian Christian Conference

ALLAHABAD, December 29. At the All-India Christian Conference the Hon'ble Mr. M. S. Dass and Mr. P. Bunter were added to the Law Committee, who will continue the work with special reference to the Indian Christian Marriage Act and the re-marriage of Mahomedan converts.

THE INDIAN NATIONAL CONGRESS.

SURENDRANATH AND MRS. BESANT ON HOME RULE.

Old Barbarisms and Crushing Taxation Must Go.

PRESIDENT'S CONCLUDING REMARKS.

NEXT CONGRESS MEETS AT LUCKNOW.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT.)

(By Wire.)

Press Act Resolution.

Mr. Horniman's Weighty Speech.

BOMBAY, December 30.

Mr. B. C. Horniman moved the first resolution on the Press Act protesting against the continuation of the Indian Press Act on the statute book and urging that the same be repealed.

Mr. Horniman in moving his resolution said that it was essential for them to enter their protest there, because this scandal was growing worse and worse every day, and the gross powers put in the hands of the Executive were made the most monstrous use of day by day. He was inclined to believe that, unless they went on protesting and doing something to make an impression upon the Government, they would have sooner or later no freedom of the Press at all. The measure was of the most extraordinarily drastic character, unparalleled almost in any civilized country of the world. It was enacted in time of emergency, and it was a scandal to allow it to remain when these special circumstances had ceased to exist, and he challenged any member of the Government to say that those special circumstances existed to-day. In their indictment of the Government they could point out a loop hole to them that the Act was not what it was intended to be and was not carrying on the work in the way they had undertaken to do at the time the Act was passed, when the Chief Justice said under the Act it was impossible for the Court even to consider the matter published. He referred to the "Comrade" case and said that their President, as representing the Government, had given a distinct undertaking that the Act would not be administered in the manner it was. In this case, the speaker observed, taking advantage of the Calcutta High Court's judgment, the Executive had relied on the undertaking given by the Government and asked Lord Hardinge's Government whether it did not rest upon them as a solemn obligation to remove this Act from the Statute book. He hoped that the solemn promise given in this matter would be redeemed at an early date and this excrescence removed. In conclusion, he pointed out that the Act was originally drafted by the late Sir Herbert Risley, who, he said, after living and delving in repressive measures of a most reactionary character, found his chief provision in an enactment passed in Austria by a German statesman.

Mr. I. B. Sen, Bengal, in seconding the resolution said:—The Press Act set up a false standard of judgment in an Editor and made him irresponsible as to what was really good to the country. The argument that the Act was needed in these abnormal times is untenable, because a number of Censors that were now in the field were more than enough. He protested against the Press Act, because it was harmful to the growth of a manly and self-respecting nation, and because it does disrespect to the Government which thinks that the Press Act was necessary for its existence.

Mr. K. N. Aiyar of Madras, supporting, compared the Press Act to an ugly baby and said that the Government of India asked Sir S. P. Sinha to clothe this ugly baby. Their President tried to clothe this ugly baby in decency, but the speaker did not think that Sir Satyendra Prasanna was proud of his work on that occasion. The resolution was carried.

Fiscal Freedom.

The next resolution demanding complete fiscal freedom India was moved by Sir Ibrahim Rahimtoolah. He said that an essential condition of self-government was the right and power of regulating one's own fiscal affairs. There was reason why, when England conceded to all its self-governing dominions the power of managing and regulating their fiscal affairs, India should alone be deprived the privilege. India was clamouring for her economic advancement. They wanted funds for educational propaganda and sanitation, and they must therefore have freedom to regulate their economic conditions of the future. He concluded by saying that Indian industries did not develop and could never prosper so long as she did not possess complete fiscal autonomy.

Prof. Kale seconded the resolution, which was carried after being supported by Mr. Patro of Madras.

Self-Government.

Mr. Surendra Nath Bannerjee moved the next resolution:—That this Congress is of opinion that the time has arrived to introduce further and substantial measures of reform towards the attainment of self-government defined in Article one of the Constitution, namely, framing and liberalising the system of Government in this country so as to secure the people an effective control over it by, amongst others (a) the introduction of provincial autonomy, including financial independence, (b) the expansion and reorganisation of the Legislative Councils so as to make them more adequately representative of all sections of the people and to give them effective control over the acts of the Executive Government, (c) the reconstruction of the existing Executive Councils and the establishment of similar Executive Councils in provinces where they do not exist, (d) the reform or the abolition of the office of the Secretary of State for India, (e) the establishment of Legislative Councils in provinces where they do not now exist; (f) the readjustment of the relations between the Secretary of State for India and the Government of India; (g) a liberal measure of local self-government. That

this Congress authorises the All-India Congress Committee to frame a scheme of reform and a programme of continuous work, educative and propagandist, having regard to the principles embodied in this Resolution, and further authorises the said Committee to confer with the Committee that may be appointed by the All-India Moslem League for the same purpose, and to take such further measures as may be necessary; the said Committee to submit its report on or before the 1st of September 1916 to the General Secretaries, who shall circulate it to the different Provincial Congress Committees as early as possible."

In doing so Mr. Bannerjee said that he was confronted with a difficulty. A spectre was conjured up to frighten them. They were told by their critics and by their candid friends that to move a resolution of this kind at this critical moment would be to embarrass the Government. Their attitude was one of fervent devotion and active co-operation with the Government. Agitation was far from their mind. They could formulate a proposal of reform, but they were resolved not to enter into controversy so as to bring pressure on the Government. But the war would not last for ever. Peace must come, and they were preparing themselves for peace. They would have to play the part of men at that time, and that was why they were preparing themselves for that. Already the idea of re-adjustment was in the air, not only in India, but in all parts of the Empire. What was this war for? It was a war of readjustment. It would vindicate the treaties, proclamations, pledges and charters. They knew what would happen in Canada and Australia; might not they talk about them on the public platform? The resolution said that the time had come for reforming and liberalising the system of Government in this country. They had been told that they were unfit for self-government, that the goal was far distant, so distant that they could not even have a distant glimpse of it at this far distant time. The speaker said that self-government was the order of Nature and the dispensation of Providence. That was a part of divine law. If there was to be a departure, it must be transient, and, like the needle of a compass, always deflect towards the goal of self-government. Continuing, Mr. Bannerjee said:—"Let us survey the past, examine the present and look around us." In older days their ancestors founded village organisations, which represented the first stage of self-government, and coming down to modern times they had been tried in self-government under the Reform Scheme, and they proved successful. The best training of self-government was institutions of self-government. Free institutions alone qualify a people for self-government. Let not their calumniators say that they were not fit for self-government. Those critics were not justified to pronounce judgment, as they had not given them free institutions. Mr. Bannerjee next said that the first and foremost of free institutions was provincial autonomy. It was nothing but government of the province by the chosen representatives of the people for the benefit of the people. Provincial autonomy meant the financial independence of a province. The revenues of a province belong to the people of that province. The speaker appealed to the Government to entrust them with powers to regulate their provincial revenue. The next measure of reform they urged was the reform of the Legislative Council. What they wanted was an absolute non-official majority. In Bengal they had a non-official majority, but it was a pure undiluted myth. The speaker did not remember ever being able, except once, to defeat the Government. That myth ought to be dispelled. As regards the Executive Councils, he said that Indian members on the Executive Council felt isolated. The Congress should come to their rescue. Their suggestion was that at least one half of the number of members of the Executive Councils should be Indian. Lastly he urged fiscal readjustment. He had previously asked for the independence of Provincial Governments from the domination of the Supreme Government. Now he asked to make the Government of India free from the domination of Manchester and Liverpool. Those fetters ought to be withdrawn. Lastly, they would confer with the Committee of the Moslem League on that subject. He was glad that the Moslem League meets to-morrow. The Congress sympathised with the League. The Hindus and Mahomedans were brothers, they were working together for the advancement of a common Motherland. In conclusion he hoped to continue this campaign for self-government here and in England till the goal was attained.

MRS. BESANT'S SPEECH.

Mrs. Besant, who received a great ovation like the previous speaker, in seconding the resolution on self-government, said that this was perhaps the most momentous resolution that had ever been laid before the National Congress during the 30 years of its splendid existence, for not only did it proclaim the proposal towards the attainment of self-government, but it also laid down the principles of reform, which, if they were embodied in the Committee's report, would make self-government a reality not in a distant vista of time, but within the lifetime of the present generation. The demand was made by them for extension of Legislative Councils, to make them truly and adequately representative of all sects of the people, and what was most vital of all, namely to give them effective control over the action of the Executive Government. If adequate representation was given, if effective

control was granted, it would be difficult to say that they had not self-government in India. It was the largest step of the Congress which would be memorable in the future of India. Then there was a vital proviso, namely, that the Committee was to formulate a scheme, a programme of continued work and educative and propagandist agitation. They must understand that, during the brief time that was hers, she wanted to put to them three reasons for which this granting of self-government was necessary. The first, which was a practical reason, was the need for legislation on certain vital points; the second, the economic condition of the country was the most pressing reason of all, and the third the historical justification for self-government. With regard to the first she said there were certain things pressing upon the nation which would be readily introduced if they had an elective majority in the Legislative Council which she hoped would be wholly elected. People said it was an inscrutable Providence that sent England to rule over India. She saw nothing inscrutable, for when England came to India she was only a free country in Europe and Providence chose her so that she might bring with her the principles of freedom as enjoyed in the West. It only became inscrutable when they had an un-British rule. But there was another practical reason for saying if they really had self-government they would have enacted the measures they desired. The Congress had been asking for thirty years for separation of the executive and judicial functions, and it had not gained it. But in Indian States the reform had already been made. Gwalior had it, Baroda had it, and smaller States also possessed it. When they had their self-government they would not have to wait for thirty years. They would make it in their first year. They were asking for panchayats, and Gwalior and Patiala and other States had established village councils, and in British India they did not possess them in sufficient numbers. If they had their self-government they would sweep away the Arms Act, they would get rid of the Press Act, they would get rid of the Seditious Meeting Act, they would get rid of the right to intern without trial, imprisonment without justification, in fact they would remove the old barbarism which existed in India. She then turned to her second reason, namely economic conditions, and said the indebtedness of their peasants exceeded even five crores, and was that not a reason to change the system of Government? It was an admitted fact that India was the most taxed country in proportion to her production, and when they were thinking of taxation they must remember they had admittedly the most costly Government in the civilised world, and therefore the necessity of this crushing taxation. She next drew attention to the poverty of the country, at some length and said her fear was not the passionate enthusiasm of the youths of India, but the spectre of hunger, the frightful spectre of coming bankruptcy of the country. Dealing with the last head she said, that they had five thousand years of self-government behind them, but it was said that there were revolts then. She would ask those who said this to read history before they spoke. For in England, since Queen Elizabeth gave the charter to the Company to deal with India, one King was beheaded, one driven out of the country, and there were two civil wars, and she did not know if Indian wars were such as the wars that prevailed in those times. Was it not true that, in spite of these wars, their village organisations continued to exist? Was it not on record that while their soldiers were fighting their ploughmen were ploughing. The test of good government was the wealth and prosperity of the people. While India governed herself the people were so wealthy that people in England vied with each other to obtain a charter for trading with her, and to-day the President had told them, that India was not fit to govern herself. She submitted that the five thousand years of success was greater than the theories of few Englishmen. India is not a sick man, she said "India is a giant, who was asleep so far, and it now awakes. They representing different parts of the country, were not children of savages emerging from barbarous lands, desirous to be taught self-government, but they were children of heroes, of warriors, worthy to govern the country. If only they thrust themselves more, if they believed more in their power, in their strength they would get it. She therefore urged that the resolution be thoroughly carried out, and she prayed of them, by the memory of their past, by the greatness of their present, by the possibility of their splendid future, to stand up on their feet and say to England that they were grateful for what had been done for them, but were most grateful for having taught them the value of free institutions and shown to them, by the example of her own history, how freedom was to be won and how the nation could become self-governing.

Sir Ibrahim Rahimtoolah supporting the Self-Government resolution said, that the Indians had reached a stage when they should get self-government and then they were able to govern themselves. He was glad that the Moslems and the Hindus would put their heads together to frame a scheme of reform and a programme of educational work.

Dewan Bahadur L. A. Govindaraghava Aiyer of Madras also supporting the resolution said:—"We must tell plainly England and the Empire that we had not been given such full play in our political affairs which our past history, present conduct and our future possibilities justify.

Mrs. Sorajini Naidu in a feeling speech on behalf of the sisters and daughters of India appealed to the audience to steadily work out self-government. She said that they were not embarrassing the Government.

Pandit Madan Mohan Malaviya said that unless they got self-government there could be no hope for the people for commercial and educational development. He did not want the control over the army of foreign affairs, but only in domestic affairs of the country. He only asked to be liberally associated in the government of the country. Every self-respecting Indian must come forward to carry this agitation to achieve result.

The resolution was carried with great enthusiasm.

The Hon'ble Mr. Chidambaramatha Mudaliar of Madras moved a resolution on land settlement. It urged for a reasonable and definite limitation to the demand of the State on land and introduction of permanent settlement directly between the government and the land holders in the ryotwari areas or a settlement for a period of 60 years in those provinces where shorter periodical settlements or revision prevailed. The speaker said that this would substantially help in ameliorating the present unsatisfactory condition of the agricultural population.

It was seconded by Rai Bahadur Hiranand Khimsingh of Sind and supported by Mr. Mathuradas Jiwahri of Sind and Rai Saheb D. Lakshmi Narayan of Kampti and carried. The Congress then adjourned for lunch.

Industrial Development.

The Congress reassembled after half an hour's adjournment when Rai Bahadur R. N. Mudholkar moved the resolution on industrial development. He said it was not a resolution which appealed to the sentiments of popular audience. If India could be made a self-governing country, manufactories should be introduced in this country. This could not be done according to the old methods. For this purpose technological instructions of highest kind was required, and the Universities should make technology as one of their faculties. Research work had to be carried and fiscal autonomy should be granted to India.

The Hon'ble Mr. Krishna Row of Madras seconded, and the Hon'ble Rai Bahadur Dwarka Nath supported the resolution, after which it was carried.

Grievances of Students in England.

Principal Paranjape moved the next resolution praying for the removal of the grievances of students in England. He said:—So long as the paths are not opened to them in India for higher services they must claim their right to go there and urge the Government to remove their grievances. Otherwise it looked like what the proverb says "Mother will not feed us at home and father will not allow us to beg outside." The question was of pressing character and must be solved immediately.

Dr. Jivraj Mehta, who had recently returned from England, and Mr. Jannadas and Mr. Mehta supported the resolution, which was carried.

The Congress appointed the Hon'ble Nawab Syed Mahomed Bahadur and Mr. N. Subba Rao as Secretaries of the Congress for the next year.

The next resolution which was moved from the Chair recorded the appreciation of the service of Sir William Wodderburn and other members of the British Committee, and it was resolved to maintain the organisation of the British Committee and the newspaper "India."

The President next moved certain amendment to the constitution of the Congress according to the recommendations of the Compromise Committee about the election of delegates.

The next Congress meets at Lucknow.

The President's Concluding Remarks.

Sir Satyendra, who was very deeply touched by the compliment paid him replying to the vote of thanks spoke with earnestness and emotion. He said that he thought, should indeed be conceded if he thought all this eulogium all this feeling was invoked by his person or by any poor services he was able to render for their cause. From the moment he left Calcutta up to that moment he had been overwhelmed with kindness from all and sundry from his Hindu and Mahomedan friends, and from Europeans and Indians, and he could count an equal number among both. He was overwhelmed with kindnesses from start to finish and even if he had the sonorous eloquence of his friend Mr. Surendranath Bannerjee or the silvery tones of his friend Pandit Madan Mohan Malaviya, he would be unable to express even a hundredth part of the gratitude he felt. These kindnesses were not merely from the people but from one of the principal Ruling Chiefs of the Presidency, His Highness the Maharaja of Gaekwar in whose beautiful house he had the privilege to live during his short stay in Bombay. He prayed to them to accept in those poor words his sense of gratitude. Fortunately did he consider himself that he had lived to this day, never would he forget it. But he prayed to them not to imagine that he was wanting in humility which would convince him that these many kindnesses were not due to the personal qualities of his. It was the enthusiasm for the cause which was supposed to have aroused these feelings. They in Bombay had founded the Congress and the thirtieth session of the Congress again in Bombay was no less memorable. Bombay had set the political fashion; Bombay had been the leader of political thought for all time since there had been political thought in British India. "Long Live Bombay" he said. He next apologised for his many shortcomings particularly in the Subjects Committee and then said that he would not attempt to summarise the discussions that had taken place, but he only expressed the hope whether there was or not a declaration of policy, for which he had, in all humility prayed, they would continue loyally and earnestly and with all enthusiasm they possessed, to work for self-Government for India, and they would continue until the goal was reached, be the day long or be the day short. Another matter with regard to which he felt most deeply and about which he could not say much was the doctrine of self-help. He asked them not to be content with the oratorical feats for three days in the year, but they should have a continuous programme of work, work not in the sense of meetings but work in the sense of trying to uplift the poor and the weak, removing ignorance and poverty and disease. They must fight that in the best way they could, they should not mind self-Government; they should not mind National militia, they should not mind local self-Government; but they must run to the rescue of the poor and the weak. He did say therefore that if they serve the country earnestly the people will govern themselves. He did not mean the Indian civil service people, he meant the people of all classes, people who lived in villages and till the soil. There might be some very sanguine who thought that the work was easy and did not take long. He wished to think so but it did take long. They must therefore work patiently strenuously if ever they desired to achieve their object, namely "Government for the people by the people". He felt he could not say more. He thanked them.

The Congress was then dissolved.

The number of delegates who attended this year's Congress was 2259, being the largest number recorded so far, the previous big record being 1889 in the year 1889. At to-day's sitting there was a huge attendance also and the distinguished visitors including Mr. Justice A. C. Macleod and the Rev. Dr. D. Mackichan, vice Chancellor of the Bombay University.

The Congress Compromise.

At to-day's sitting of the National Congress the following amendments were made to the Congress Constitution by adding the following at the end of rule 20 relating to the election of delegates:—The "Public meetings convened under the auspices of any Association which is of not less than two years standing on the 31st December 1915 and which has as one of its objects the attainment of Self-Government by India on colonial lines within the British Empire by constitutional means;

provided (a) that the said Association by a special resolution accepts Article 1 of the Congress Constitution and notifies to that effect to the Provincial Congress Committee of the province to which it belongs; (b) that the said Association makes acceptance of the said articles condition precedent to new membership; (c) that the total number of delegates to be elected by such public meeting shall not exceed 15 in number, and no such Association shall be entitled to call more than one public meeting for the said purpose for any one session of the Congress. But this, however, will be subject to the right of the All-India Congress Committee to disqualify any such political Association or body at any time.

EXPLANATION:—No person elected as a delegate need be a member of any Congress Committee if he is otherwise qualified.

The Congress Presidential Address.**Press Opinions.**

BOMBAY, December 29.

The following opinions on Sir S. P. Sinha's presidential address are expressed by Indian papers in Bombay:—

The Bombay Samachar.

The "Bombay Samachar" says:—The Address can be without exaggeration described as quite in keeping with the moderate policy of the Congress and the unique honour that has been done to him by the Indian public in electing him as the president. His address at this juncture is to be gravely considered by both the subjects of the Crown and the Government alike, and if it be truly and properly understood it will be of no little help in making the loyalty between the public and the Empire permanent.

The "Sanj Vartaman."

The "Sanj Vartaman" says:—Those who yearn to move forward immediately will not agree with Sir Satyendra's ideas but it is necessary to lead into the right path the youths of the rising generation, and we express our appreciation to the President of the Congress for the boldness with which he had given them such wise advice. Self-Government would not be given unless the necessary qualifications were obtained and therefore keeping before our eyes the goal of self-Government we must pay our attention as to how we can attain those qualifications.

The 'Bulletin' of Lahore.

Commenting on Sir S. P. Sinha's Presidential speech the "Bulletin" says:—Babu Surendranath Bannerjee who had been writing and speaking a good deal of late on the dawn of a new era must have gaped with wonder when he heard Sir S. P. Sinha informing the world from the Congress Presidential chair that India was still far from the twilight and was groping in the darkness of the night.

Indians' Right to Bear Arms.**"Bombay Chronicle's" Comment.**

BOMBAY, December 29.

The "Bombay Chronicle" to-day devotes three columns in supporting the Congress Resolution on the right of Indians to bear arms. It says:—"The prohibition to bear arms precluded the possibility of using them and ultimately causes an indifference and disinclination to possessing them. If there is a certain percentage of non-warlike races in India it is due to the law of the land. The youth of Bengal are being driven into rebellion against society not because they have been given a superfluous education, to which they are as much entitled as the youth of England, but because they are shut off from the professions which are theirs by right of birth. The time has come when Englishmen will have to make up their minds to give back to Indians rights in this respect, of which they have been deprived. Could there be a better time for doing so, a time at which concession would come with better grace than at this moment when Indians are shedding their blood for the cause of the Empire to which they are proud to belong, and which they are passionately anxious to serve."

Mr. Besant's Home Rule League.**Formation Postponed till Congress & Muslim League Report On It.**

BOMBAY, December 29.

The adjourned meeting of Mrs. Besant's Home Rule League Conference was held this evening, Babu Surendra Nath Bannerjee presiding. Mrs. Besant at the outset made a statement in which she said that she would be guided by the elderly members of the Congress Committee and the League members.

Mr. Mazharul Haque said that he and his Mussalman friends were entirely in favour of forming the Home Rule League.

Mr. C. P. Ramasamy Iyer brought an amendment that the consideration of the League formation be postponed till the Congress and the Moslem League make their report.

Many opposed him prominently Mr. Jehangir Petit, Dr. Gour and Mr. Rasul. Many Mussalmans also were against it. There was a most heated and excited discussion. Mrs. Besant eventually accepted the amendment which being put to vote was carried, nearly thirty representatives of the Hindu and Mussalman public opinion voting against it.

The Moslem Educational Congress.

POONA, December 29.

The Mahomedan Educational Conference met for its third session last night at 8 p. m. when the large pandal erected on the Band Road was brilliantly illuminated and held a representative gathering of the Mahomedan gentlemen. Mr. Yusuf Sobani of Bombay presided over what was termed the female section of the Conference which had to deal with the question of female education in Mahomedan community. Mr. Sobani spoke briefly on the need for improving and extending Mahomedan female education and the few means they had at present at their disposal for securing so desirable an object.

Mrs. Sarojini Naidu then lectured on the need of female education in Mahomedan Community. What she had to say, she said, was a message of her Mahomedan sisters to their Mahomedan brothers and it was this that cause of their work was not going to be won by speeches from the platforms of conferences like this or on the stage of the All-India Moslem League, but by practical

deeds. Unless they put their ideas and views into practical shape they would never be able to secure the future of their mothers and sisters. If they did not educate them intellectually and physically they were robbing them of their rights and privileges. If Mahomedans wished to preserve the old time celebrity of Islam they must realise and accept the rights of women. No system of education could be complete unless their womenfolk were able to walk side by side with them. Should they fall behind in the race for education then the race could not be said to be won.

Mr. Khan thanked the lecturer as also did Mr. Justice Rahim.

Mr. Sher Abdulla B.A., then read the report of the female section. The proceedings concluded at about midnight.

The Conference met its fourth session at 10 a. m. to-day Mr. Justice Abdul Rahim again presiding. Mouvi Abdulla Raur moved a resolution requesting the Government to utilise the donation of eight lakhs given by Sir Mahomed Yusuff Adagar in founding a residential college for Mahomedan youths the interest accruing from the money being spent in scholarships until such a residential college had been decided upon.

Mouvi Salu-ud-din and Alibhoy Hamdani seconded and supported the resolution.

The next resolution moved by Sait Yakub Hassan of Madras and seconded by Kazi Musa Khan of Aligarh resolved that the Education Member of H. E. the Viceroy's Councils be requested through a deputation appointed by this Conference to receive the deputation so that the question of Muslim University might be settled as early as possible.

Funjab.**Assembly of Presbyterian Church in India.****Raja Sir Harnam Singh's Speech from the Chair.**

LAHORE, December 29.

Presiding to-day at the General Assembly of the Presbyterian Church in India, Raja Sir Harnam Singh made reference to the growing feeling of consciousness among the Indian Christian communities. The "Missionaries," he said, "may justly take pride in the thought that the Churches which they have so far controlled and directed now show impatience of control, because of the consciousness of growing strength, but I regret to say there is an increasing feeling among the Indian Christians that the Missionaries, as a rule, instead of encouraging self-support, view all their effort in this direction with suspicion and consider them more as a rival movement than as the natural and proper outcome of their own teaching." The speaker also advised his Indian Christian friends not to be above seeking the advice and help of seniors in age, experience and spiritual life.

A Wedding.

Lt.-Col. Sutherland, I. M. S.,—and Princess Rambha Dhillip Singh.

LAHORE, December 29.

The marriage of Lieut.-Colonel D.W. Sutherland, I. M. S. Principal Medical College, Lahore, with Princess Rambha Dhillip Singh, grand daughter of the Maharaja Ranjit Singh, Ruler of the Punjab, was solemnised on the 25th December at Lahore before Mr. Tollinton, District Magistrate, Lahore, and Registrar of Civil Marriages, under the English Act. The function was purely a private one, the only persons present being the attesting witnesses who are the Hon'ble M. Justice Rattigan and Lieutenant-Colonel H. G. Melville, I. M. S. After the function the couple left for the Pathankot side to spend their honeymoon. So far the marriage has not been noticed by the local press.

Latest Telegrams.

ALLAHABAD, December 30.

The "Pioneer" special cables:—

LONDON, December 30th:—All the political correspondents are speculating on the probable outcome of the Cabinet deliberations on Lord Derby's figures. It is most improbable that these will be published. Mr. Asquith's statement has apparently created a general impression that unattested bachelors cannot be regarded as a negligible minority. One statement which has been circulated, that they amount to half a million will probably prove to be an exaggeration if it is intended to include starred men, otherwise it is an underestimate.

The "Westminster Gazette" remarks that it is a thousand pities that important Cabinet decisions should proceed amid a press agitation directed towards arousing temper and creating a crisis.

Lord Derby's figures unless different from other statistics are capable of various interpretations. The patriots task is to maintain silence while the Government endeavour to merge any differences of opinion into a common policy.

The "Times" military correspondent protests against putting the maintenance of trade before the maintenance of the Army, when the whole years exports amount to one fifth of a years war expenditure. He also protests against the number of the starred men and considers that the lists of reserved occupations were ingeniously drawn up with a view to drying up the sources of recruiting. The correspondent does not give figures, but he remarks that it is believed that between 1,000,000 and 1,500,000 bachelors of military age have been starred.

The "Matia" has interviewed M. Counaris and M. Venezelos. While the former claims to have received a majority expressing the country's verdict, the latter attaches the greatest importance to the people's regard of his injunction not to vote. The people had taken the first step towards action. M. Venezelos hopes and believes that the Government will see at a late hour that they are leading the country to an abyss.

LONDON, December 29.

An account by a special correspondent of the "Vossische Zeitung" of his visit to Salonika last week directs renewed attention to the curious position there, the enemy spies being apparently still able to enter or leave the town. The correspondent was told that however the Anglo-French regulated their railway traffic, their lines were crossed in the darkness. He adds that Martial Law was expected at Salonika on the 23rd December.

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము

ఆంధ్రవచనము

ఈపుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి.
ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేయబడ్డవి.
కొన్ని ప్రతులే మిగిలి పొందుటకు కష్టములతోనే వ్రాసి
తెప్పించుకొనవలయును.
చాలా అయోధ్యాకాండములు గంపానుల కాగితములు
కాళిదాసైందు గిల్లుపేరు గల పుస్తకం రంగవలములు 3-౮-౦
అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గంపానుల
కాగితము కాళిదాసైందు గల పుస్తకం రంగవలములు ౪-౮-౦
యథాకాండము మూడు భాగములు 3౪ పటములు 3-౮-౦
తైత్తిరీయకాండ, రంపానుల కాగితములైన మంచి
అచ్చు చేయిన కాళిదాసైందు చాలా అయోధ్యా
కాండములు చేరి గల పుస్తకములు గం-౦-౦
శిలో అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండ చేరి గల ౫-౮-౦
శిలో యథాకాండము మూడుభాగములు చేరి గల పుస్తకం ౪-౮-౦
శ్రీరామకాలింద్రయము ౦-౮-౦
(285) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండుకో,
ఆనంద ముద్రాదాలయాధికారులు మదరాసు.

గ్యాల్వీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని భాగచేయ
గలుగు తరహాను నేర్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చునో యేర్పాటుగాను యేర్పాటుచేయునో అని చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యీయకమును
నెల్ల అభ్యాసపురస్కరముగా ఈపాఠశాలలో యూరోపియన్
వారల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
గవర్నమెంటువారిదర్శనంబు లై సెన్సు యిప్పించి పంపబడును.
యందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.
క్లాసు జనరల్ నెల మొదటివారమున ప్రారంభించబడును.
రాదలచినవిద్యార్థులు దీనినందునెల 31 తేదీ లోపల 10 రూపా
యలు అడ్వాన్సుగా కంప్యూటర్ తన కొకస్థానమును నిలుపుకొన
వలయును. పాఠశాలవిద్యార్థులు కొరసపో నివసించుటకు తా
వొకంగుబడును. ఈ క్రింద సుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.
(41) గ్యాల్వీస్ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్స్ కలెజ్

24 జనరల్ పీటర్స్ రోడ్డు

మహాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపువిధానము
ను, బోధనాభ్యాసములు గలపబడును. ప్రత్యేక గమనిక:-
పాఠశాలవిద్యార్థులకు ఉచితముగవసతియు, భోజనాదికములు
ను ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతి నెల ప్రథమమున క్లాసు ప్రారంభ
భవగును. తయారైన వైద్యకరికి శిష్యాత్వము చేయబడును. స్వల్ప
సంఖ్యయే దీనికి సరిపడును. మీ నేజరు గారికి వ్రాసికొనవలెను.

శ్రేష్ఠమయిన డొదువత్తులు

అంబరకత్తులు	ధరశేఖ	1-కి రూ 8, 6, 5, 3, 2
జవ్వక	"	4, 3, 2-8
పుసుగు	"	2, 1-8, 1
కన్నురి	"	3, 2, 1-8
కన్నురు	"	1, అ. 12, 8

విలియం అండు కో,
చామరాజుపేట, బెంగళూరు సిటీ

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయవిధుల ప్రతాపచరితములు
చక్కని శైలిలో వర్ణించబడినవి. వారి చిత్రపటములు గూడ
గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదివల కార్తమున మలేయకటి లేదు.
తెల రేఖలు లైందు 0-12-0 కాళిదాసైందు 1-0-0
శ్రీ కృష్ణ దేవరాయుని చిత్రపట ముచితము.
వలయువారు:- శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,
7, తంజు శెట్టివీధి, మదరాసు.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

యిది మంచి కస్తూరిచేర్చి చేయబడినది. సువాసన
గలదు. అడ్రోము, వాయువు, జ్వరము, నన్ను పాతము, దగ్ధ
జలులు, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలము నిచ్చును.
200 మా. సీసా 1-కి రూ 0-4-0 (దజ్జ రూ 2-8-0.)
ఆయుర్వేదసమాజ్, పాండూరు, గుంటూరుజిల్లా.

ప్రపంచచరిత్ర

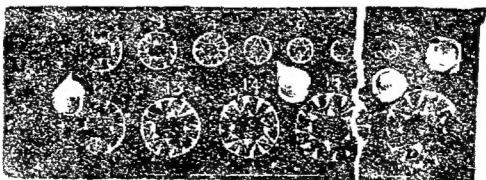
మూడవ సంచిక వెలువడినది.
(గ్రంథకర్త:-గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.
తైలిమలభము, కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రూ. 2-0-0
అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుదుము.
వలయువారు:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, కాంపిథి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

మరాపు వర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు
తంబి నిలాసము:- "ఉమ్మడియార్"

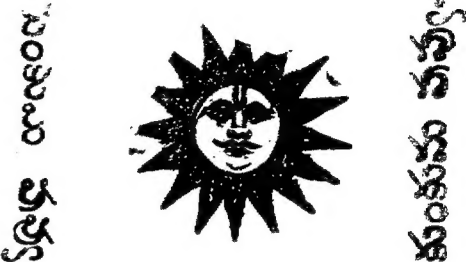
ఇందుక్రింద కనువరచినట్టిన్ని ఇతరమైనట్టిన్ని
బర్మానైజులకు తగుమైనటుల ఇమిలేవకా కెంపు
లున్ను వైక్రాంతములు వగైరా కమలములున్ను
బేడకానులు అణకాకానులున్ను బంగారపు నగలు
న్ను పైరాళ్లుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును
కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని
ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని
ప్రార్థించుచున్నాము. (183)

ప్రకటన.

కృష్ణ మోటారు కంపెనీ వారి వలారు వింతల
పూడి శోధించినది వర్తమానములకు ఉపయోగముకొరకు చేర్చు
కృత్యమును పెద్ద మోటారుకార్లను ఈ సెలలో వదిలించు
టకు చాలా ప్రయత్నము చేసిరిమి. చెన్నపట్టుములో ఈ
మధ్య కురిసిన అపరిమితపు కర్తములకు కార్లకు చేయు చరమము
అరకము న్యూ వార్షికు చేయుటకు పిలుకానందన మొదలు
ఎర్పాటుచేసికొన్న దినములకు వని ప్రారంభించుటకు అభ్యంత
రము కలిగి చిక్కిన ఏలూరుకు బంపించుటకు పిలుకలిసి
నది. కాదు. ఇట్టి స్థితిలో ఆ శోధు ప్రక్కను నుండి
ధర్మాజిగూడెము గ్రామ సమీపములో ఉండు టోటోగేటు
కంట్లాక్టరు మోటారుబళ్ళు నడవడమువల్ల తనకు నష్టము కల్గు
దని విచిల్ దావా తెస్తానని శ్రీ కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగారికి
నోటీసు ఇచ్చినట్లున్ను అందువల్లను మాకు లయినట్లు ఇత్య
కుండా అగిపోయినట్లున్ను నడర టోటోగేటు కంట్లాక్టరుకు
అది భక్తి అన్న అయిన ధర్మాజిగూడెము గ్రామ మొదలగు
వాడుక చేయుచున్నట్లున్ను వింటున్నాము. మనతనహింస
బ్రిటిషు రాజ్య తరి పోలనలో ప్రజలకు ఉపయోగములకొరకు
ఏర్పరచి చట్టములలో అట్టి అభ్యంతరములు కలిగవలె నుచు
కరు చేయు మంచి పనులకు కలుగ నేరవు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూక్ష్మమా
య్యను గమనింపుడు. కరస్పాండ్లన్ను మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

సర్వరోగ కుతారము.

ఈ క్రింద కనబడిన మందును కాలదడ భేదములు
లేక ఆచార్యులగు శ్రీపురుష తిరువురును చేరించిన
ఎక్కుడును నిరోగులగు నుండగలరు.
మదనమంజరి మాత్రము.
40 గల దబ్బికయము రూ 2-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ
(188) 20 చీనాబజార్ కోడు మద్రాసు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!

ఈపుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విస్తార
విశేషములను అనేక కావ్యములలోనుండి గ్రహించి లోక
తేజమును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ
ములో జన్మించిన ప్రతిమనష్యుడును అవశ్యముగా జరుగ
వలయును. ఈపుస్తకమునకు తెలలేదు. తపోలాభ్యులేదు.
వైద్యశాస్త్రి ముగేశంకర్ గోవింద్,
తంజనిగూడెం పాఠశాలయము, 157 బ్రాడ్వే,
96 మాంటుకోడు, మదరాసు.

వేరు శె న గ ల ను ఒ లు చు యం త్ర ము.

ఇవి ఇంజనీయరులు, యినుప
ఓక్కుకంపెనీవారివల్ల తయారు

వేరు శెనగకాయలను పగులగొట్టి, పప్పు నలగ

పుకుండ తీయుటకుగాను ఈయంత్రము నిర్మించబడినది.

కావలసిన రకమును తెలియపరచి నట్లయిన

ధరలు తెలియపరచబడును.

చిరునామా:- బీహార్ వాఫాండరి లేక ఓక్కుకంపెనీ, నెం|| 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

సామాను వర్తకులయిన

చేసి నష్టయి చేయబడును.

రోజు 1-కి 12 గంటల కాలమునకు

80 మొదలు 100 బస్తాలువరకు తయారు

చేయుటకుగాను మూడు తరగతులుగ నిర్మించబడి

యున్నవి.

సి మెంటు.

గిరింగుహము "చేతి" మార్కు పోర్టండు

సి మెంటు.

సరకు విరామము లేకుడ వచ్చు చుండును.

కొత్తగావచ్చిన లాటులోనుండి కొద్దిగానైనను హెచ్చుగా

నైనను గూడ ఎంత సరకు కావలసిన నంతయు వెంటనే ఇయ్యబడును.

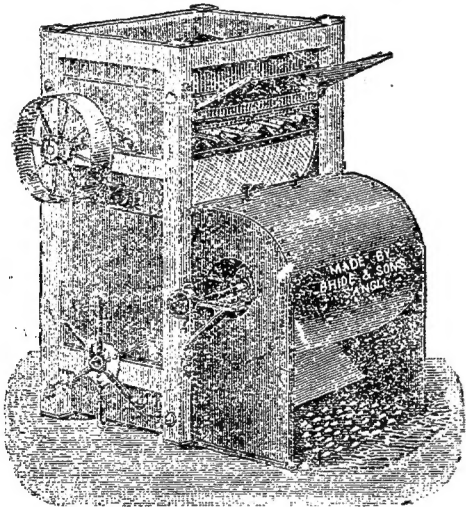
వెలలును వివరములును తెలియగోరువా రిటుల వ్రాయవలెను.

బెస్టు అండు కో., లిమిటెడు.

పోస్టుబాక్సు 63 మదరాసు.

BEST & Co., LTD, MADRAS.

Shide & Sons Sangli (Bombay)
Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener.

వేరుశనగలను ఒలుచు

మాతనాభివృద్ధినొందినయంత్రము

ఈయంత్రము వేరుశనగకాయలను పగుల గొట్టుటకు చాల నిర్విఘటనము. లోపల పచ్చన పగుల గొట్టుటకు తగ్గియుగా ఒలుచును. బొంబాయి మదరాసు రాజధానులం బన్ని భాగముల పనికి నీడదీసింది.

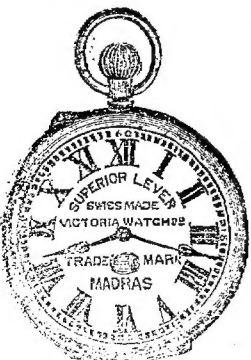
మాయంత్రమును గొనుట మిక్కిలి లాభకరము. ఇతనును తెలుగున గోరువారు ఇంగ్లీషున చాకు వ్రాయించును.

బై డె. అండు సన్స్, సాంగ్లి - బొంబాయి.

రిజిస్టరు చేసిన బారెల్ మార్కు

మపిరియరు లీవరు గడియారము

ఇది 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాది పత్రం యివ్వబడును.

ఈగడియారము చాలాకాలము నడిచేటందుకు నీచులో మాకం పెరికిగాను గట్టికరమైన సా మానులతో చేయబడినది. దీని లో మాకం పెరిపేరున్న పీపాయి మార్కు వేసియుండును. ఈ మపిరియరు లీవరు గడియారము మావద్ద తప్ప యితర కం పెరికి దొరకదు. ఇది సరియైన కాలమును చూపునదియు నిండా

చివరకు గరు లోతట్టు అద్భుత మాతగడియారు. మాకం పెరికి లీవరు ప్రయత్నము కావలసి కొరకే ఈ గడియారములలో మాకం పెరికి లీవరు ఉద్ధరణ అయ్యియున్నాము. మును 4 రూ. 10-0. ఇప్పుటి వెల గొలుసుకోచే 30-0-0. రిజిస్టరుచూ వాచ్ కంపెని, సోకాబుపేట, మదరాసు.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్వర్తమానముల నెరుంగ కోరికగలచేని మీకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్భుత మునకయి యోగ్యతాపరిమలు మీకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు నమ్మకముగల వారందరు వారి యూహలను, తత్ఫలితములను చెలిసికొనగలరు. దూరజేశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమ ములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరిశోధనలములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

వద్ద చక్కని నీచ అద్దము	6	0	0
నీచ అద్దము	8	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

ఉత్తరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.
ఆపాఖాయి వాగ్దేశి ఫటల్,
కరంసాద్. ఆనందమార్గముగా, కైరాజిల్లా.
Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand. Kaira District

వినోదకరమైన తెలుగునవలలు

లీలా లేక ను రేంద్రనగరమణి:—ఇంగ్లీషు మనోహర్యము చావల్సాదిగుణములు వర్ణింపబడినది. 1.0-0
యశోధర:—ఇందోకయువతి తనమగనివైగల ప్రేమకై పడరాని పాట్లుపడి యున్న తస్థితికిదెచ్చును. 0.12-0
మనోరమ:—మగడు తటకేగి రాత్తునునొద్ద జిక్కు కొన తన సామర్థ్యముచే విడిపించుట. 0.10-0
జగదేకరంభ:—అన్నకై పడరాని పాట్లుపడి యున్న తస్థితికిదెచ్చు సామర్థ్యశీతికథ 0.10-0
సహోదరవాంఛ:—తనమ్రవకు బుద్ధిలేక కలహించినను అన్న నోర్వలయుననుటను బోధించును. 0.4-0
అత్తలారాబామనకోర్కవి కోడంద్ర ప్రలాపం 0.2-0
మిత్రద్రోహము:—స్నేహద్రోహమున నశించినచరిత్ర 0.8-0
సహజేవశాస్త్రము (గొడ్డలికిచ్చి) తాత్పర్య సహితము 0.2
విశోపాఖండ ముద్ధచరిత్రము (మొదటి భాగము). 0.8-0
చిరుకామా- నా మునుస్వామి మొదలియార్.
వెంకటేశ మేస్త్రి సినిమా, మదరాసు.

THE HOTEL CLARENCE.

(Phcn 34E)

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Book your orders for Xmas & New year Cakes early;

Our Decorations and Ornaments special this Year

Xmas toys and Fancy Boxes for presentation are for sale.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

FOR XMAS AND NEW YEAR

FRUITS—Apples, Coorg oranges, Spanish and Black grapes, Peaches, Pomegranates etc. of Superior quality
VEGETABLES—Fresh English Vegetables.

FLOWERS—Cut Flowers, Bouquets.

Garlands for Presentation.

Also English Vegetable and Flower Seeds

Fruits, Plants, Etc.

Price List And Catalogue With Illustrations on Application.

N. RUDRAPPA & SON,

LAL BAGH ROAD, BANGALORE.

“శబ్దకౌముది”

అను సకారాది అంధగ్రాసములు. ఇది శబ్దకౌముది గలది. ఇట్టిది కే తెచ్చడమలేదు. కావున అపూర్వమైనది. తెల మిక్కిలి సరసము. ఫలమధికము. క్రతి ౧ కి తెల ౧. ౧. తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము. వలయువా రిట్లు వ్రాయుడు. యస్. వి. రంగారావులు, 88, వరదానా త్రివిప్సక్ సిని, చెన్నపురి.

స్త్రీలపాట రామాయణము

శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణ ల ప్రణీతము. చినుటకు మిక్కిలి యింపుగాను, చదువుటకు మిక్కిలి ఆనందకరముగానుండు 200 పేజీలగుల గ్రంథము—తెల పుస్తకము 1 కి, తపాలా ఖాళి సహా ఒక రూపాయ పది పుస్తకములు ఒకేసారి కొనువారికి ఒక పుస్తకము బహుమానము. పుస్తకములు దొరకెడు సలహా.

శ్రీమతి పార్వతివర్ధని, అన్నపూర్ణ,
శ్రీరామలిలాసము, రాజమండ్రి

మహామహాపాధ్యాయ బ్రహ్మ శ్రీ కొక్కొండ వెంకటరత్నకవి విరచిత గ్రంథములు కొద్దిప్రతులు గలవు. వలయువా రీక్రింది విలాస మునకు వ్రాసికొనవలెను.

1 విశ్వేశ్వరీయము	2.0-0
2 కొక్కొండ మాహాత్మ్యము	0.10-0
3 సింహాచల యాత్ర	0.10-0
4 గోదావరి వర్ణనము	0.10-0
5 నియోగి దీక్షితచరిత్రము	0.10-0
6 సరకాసురవిజయ వ్యాయోగము	0.10-0

కొక్కొండ కుమారసరసింహం,

(261) రాజమహేంద్రవరము.

Wanted

మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావలెను కళాశాలయందు మెకానికల్ ఇంజనీయరింగు నేర్పుటకును, వర్కుషాఫ్ వసులను జూచుటకును ఒక మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావలెను. తమ యొక్క యోగ్యతలను తెలియపర్చుచు ప్రీక్షా పాలుకు దరఖాస్తులు పంపవలెను. ఆంధ్రజాతీయకళాశాల, మచిలీపట్నం.

యువతీ విద్యాలయము-బాపట్ల

లోపల సెకండరీ పరీక్ష పాస్ అయి ట్రెయినింగు అయినట్టి యువపాద్యాయిని యొక్క ధర్మ మెట్రిక్యులేషన్ ట్రెయినింగుపాస్ అయిన మరెయొక్క ధర్మ ఈ పాఠశాలకు ఉపాధ్యాయినిగా కావలసియున్నాడు. అట్టివారెవరైనను యెడల తమ దరఖాస్తులను ఈ క్రింద సంతకము చేసినవారికి ఈ సంవత్సరము ఆఖరులోగా తమ దరఖాస్తులను పంప వేడు చున్నాము. తా మెంత జేతనమును గోరునది. దరఖాస్తులో తెలియపరచునది.

బాపట్ల చో. నీతమ్మ.